

PO ZASEDANJU PRISTOJNIH KOMISIJ OBEH ZBORNIC

Razprava o novi oboroževalni tekmi preizkus trdnosti vladne koalicije

Colombo: Potrebna so pogajanja - Gen. Pasti: Nevtronska bomba izrazito napadalno orožje - Lagorio sprejel župana iz Comisa

RIM — Kam vodi nova oboroževalna tekma med ZDA in SZ? Tu di v Italiji, kot drugod po svetu, je to vprašanje v središču politične razprave, pa čeprav ima opazovalec včasih vtis, da gre pri tej razpravi marsikaj za ponavljanje že znanih stališč, ki so bolj odraz ideoloških ali svetovnonazorskih izbir, kot pa posledica dejanske zaskrbljenosti zaradi sedanjega položaja.

In tako je tudi parlamentarna razprava o teh problemih, ki se je odvijala v prejšnjih dneh v pristojnih komisijah poslanske zbornice in senata, izvenela bolj kot preizkusni kamen o trdnosti vladne koalicije kot pokazatelj nove odločnosti italijanske vlade v med-

Preiskava o Trgu Fontana
Parlamentarna komisija v časovni stiski

RIM — Parlamentarna preiskovalna komisija o pokolu na milanski Trgu Fontana, ko je fašistična bomba povzročila pred 13 leti v tamkajšnji Kmečki banki 16 smrtnih žrtv, je bila prisiljena včerajšnjo sejo odložiti na danes. K.T. je njena naloga, da ugotovi morebitne odgovornosti bivših ministrov Andreottija, Rumorja in Tanasija pri zakrivanju vloge sodelavca tajnih služb Guida Gianettinija pri tej krvavi aferi, je radikalec Stanzani ozoril socialdemokratskega predsednika Reggianija, da imajo pravico biti prisotni tudi tedanji voditelji tajnih služb.

Včeraj so jih pozabili povabiti, zato se bodo pokorili na nedeljski seji. Komisija mora namreč zaključiti svoje delo do 24. t.m., drugače bo o vsej zadevi razpravljala parlament na plenarni seji. Do jutri se mora torej komisija odločiti o treh možnih sklepih: proglasiti vso nepristojnost, utemeljiti arhiviranje obtožb proti bivšim ministrom, ali predati vso zadevo parlamentu.

narodni politiki, medtem ko je začetno vprašanje, kam vodi nova oboroževalna tekma, ostalo v ozadju.

Debata se vsekakor nadaljuje, a se ne oddaljuje od utešalnih tirov. Danes moramo beležiti intervju zunanjega ministra Colomba televiziskemu dnevniku, ki je kolikor toliko zanimiv prav kot potrditev neke nove kvalitete v italijanskih zunanjepolitičnih izbi-rah. Ne gre seveda za neko »nevtralnost« med obema superciloma oziroma med obema vojaškima zavestnostima, vendar je tudi v Colombovem intervjuju opazen ne-ki novi ton. Colombo je na pri-mer vztrajal na potrebi po po-ganjnih, pa čeprav je po drugi strani poudaril tudi, da je Italija članica atlantskega zavezništva in da jo to članstvo obvezuje. To- da le do neke mere: glede mo-reditve namestitev nevtronske bombe v eni ali drugi evropski državi, je Colombo dejal, da bi to ne bilo mogoče brez izrecnega privoljenja zainteresirane države, da pa vsekakor to vprašanje še ni aktualno, saj ZDA še niso vprašale za to privoljenje.

Belščiti pa moramo tudi izjave tistih, ki menijo, da se Italija še vedno servilno obnaša do svojih zaveznikov okraj Atlantika. Med najbolj odločne zagovornike te teze spada senator neodvisne le-vice, bivši general Nino Pasti, ki med drugim zanika, da bi bila nevtronska bomba obrambno oro-žje. Po njegovih izjavah gre za izrecno napadalno orožje, katere namen je odpreti pot napadalnim

VARSAVA — Vsi znaki kažejo, da se v notranjosti neodvisnega sindikata Solidarnost razvija precej oster boj med dvema osnovni- ma komponentama: med tistim de- lom sindikalnega gibanja, ki je tes- no povezan s delovnimi množica- mi in skupinami, ki skušajo izko- riščati trenutno nerazpoloženje de- lavskih množic v svrhu političnih akcij, ki naj bi temeljito spreme- nile sedanjo sliko Poljske, se pra- vi vladajoči položaj Poljske zdu- žene delavske partije in njen po- ložaj v skupnosti držav sovjetskega bloka.

Janusz Onyszkiewicz, glasnik dr- žavne koordinacijske komisije (K KP) Solidarnost je izjavil včeraj, da je sindikat še vedno trdno odlo- čen spoštovati družbene sporazu- me, ki so bili podpisani ter meni, da se je mogoče izogniti konfronta- ciji. Naj pomembnejšo mimogrede, da je prav Onyszkiewicz pred ne- kaj dnevi dejal, da so bile Wa- lesove teze in o konfrontaciji nje- gova osebna zadeva in da je sindi- kalna linija nekaj drugega.

Onyszkiewiczove izjave pa so v tem trenutku precej osamljene. Kazno je, da udarnejši krogi iz vrst opozicije skušajo poudariti najbolj ekstremistične težnje. V Varšavi je sedaj v teku državni kongres odborov za zaščito oseb, ki jih preganjajo zaradi njihovih nazorov. Kongres je na seveda MKZ (Solidarnost) varšavske po- krajine. Oblasti so že poslane ne- katerim odborom obvestilo, da smatrajo njihovo dejavnost za ile- galno.

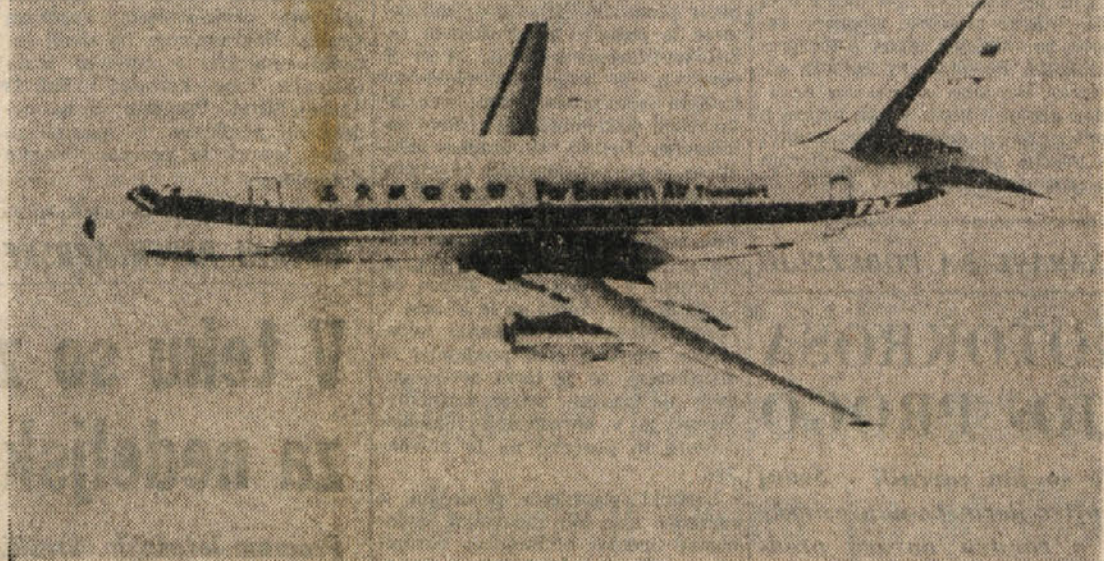
Prav tako vlada napeto stanje v jeklarnah v Katowicah, kjer So- lidarnost poziva delavce na refe- rendum, s katerim bi odstavili ra- vnatelja, ki je zaplenil bilten, v ka- terem so bile grobe žalitve na ra- čun Sovjetske zveze. Predsednik vlade Jaruzelski je izjavil, da vla- da ne bo dovolila nasilnih odsta- vitev funkcionarjev.

NAJHUJŠA LETALSKA NESREČA V ZGODOVINI TAIVANSKEGA LETALSTVA

Sredi taivanskega otoka strmoglavil boeing 737: ob življenje 104 potniki in šest članov posadke

Oblasti doslej še niso ugotovile vzroka nesreče: sabotaža ali tehnična okvara

Letalo vrste boeing 737 taivanske družbe, kakršno je včeraj eksplodiralo med poletom (Telefoto AP)

TAIPEI — Včeraj zjutraj ob 10.10 po krajevnem času (ob 4.10 po našem legalnem času) je v sredini otoka Taiwan (Formosa) eksplodiralo letalo tipa »boeing 737« taivanske družbe »Far eastern air transport« ter se zrušilo na tla. V letalu je bilo šest članov posadke in 104 potniki. Sodeč po zadnjih vestih ni nihče preživel nesreče.

Vest je v včerajšnjih jutranjih urah potrdilo taivansko minist- stvo za prevoze, čeprav so na le- talšču v Taipeiju začeli sumiti, da se je letalo nekaj pripetilo, že dobrih 10 minut po vzletu. Nena- doma je letalo zginito namreč z radarstega zasлона.

»Boeing 737« je letel na potranji progi ter je bil namenjen pove- zavi med pomembnejšimi središči otoka (Taiwan meri podolž le o- koli 400 km). V trenutku nesreče je bil namenjen v Keasung, na jugu dežele.

Med potniki je bilo največ Tai- vancev, toda tudi 23 tujih držav- ljanov, in sicer trije z ameriškim potnim listom, 18 Japoncev in dva potnika, katerih narodnosti še niso ugotovili. Med japonskimi žrtvami je tudi priljubljeni japo- nska pisateljica Fumiko Kikuda, ki je pred kratkim prejela na- gradbo »Enoki«, eno od najbolj slovitih književnih priznanj.

O vzrokih nesreče se še nič ne ve. Nekateri (baje očitno) na- kroja nesreče trdijo, da je le- talo eksplodiralo v zraku. Ravnatelj uprave civilnega letalstva Mayin - Tsu, ki se je že vrnil s kroja nesreče, pa je dejal, da ne razpolaga z nobenimi dejstvom, dokazom ali podobno, ki bi po- tjevalo to, ali drugo domnevo. O- blasti še niso ugotovile, če je »boeing 737« eksplodiral v zraku, ali ob dotiku z zemeljsko površino.

Neki državni funkcionar, ki pa je hotel ostati neznan je dejal, da obstaja utemeljen sum, da gre za sabotažo. Toda pripomni- ti je treba, da je letalo vzletelo z letališča v Taipeiju s skoraj e- nournno zamudo. Zdi se, da je treba pripisati zamudo neki o- kvari v pilotski kabini (nepravil- no delovanje presurizacije).

Kot smo že omenili, so nekateri očitno videli, kako je letalo str- moglavilo na tla. Takoj so ob- vestili bližnjo policijsko postajo in na kraj nesreče, ki leži v težko prehodnem svetu, so prišle na

Primorski dnevnik izhaja da- nes samo na šestih straneh za- radu nadaljevanja protestnega gibanja namencev tiskarne ZTT. Cenjene bralce in naroč- niki, kot tudi oglaševalce, pro- simo za razumevanje.

Uredništvo

PO IZJAVAH POLKOVNIKA MOAMARJA GEDAFIJA V ADDIS ABEBI

LIBIJSKO - AMERIŠKI LETALSKI SPOPAD SLUŽI LE ZA DESTABILIZACIJO LIBIJE

Sidrski zaliv je za svoje ozemlje Libija proglasila že leta 1973 - ZDA pa so tu imele svoje pomorske manevre že osemkrat brez najmanjšega incidenta

ADDIS ABEBA — Poleg urad- ne ameriške in libijske verzije incidenta v Sidrskem zalivu je od včeraj znana tudi Gedafijeva verzija. Predsinočnji je namreč voditelj libijske džamahirije po- leg običajnih napadov proti ame- riškim »vojnohujuskim mane- vrom« v Addis Abebi povedal, da sta libijski letali tipa »SU 22« med običajnim izvidniškim polet- om prestrelja na »dibijskim zračnim prostorom« ameriško bo- jo letalo »F 14« in sta ga sestrel- ila, potem ko ni hotela zapustiti »dibijskega zračnega prostora«. Nekaj minut kasneje je po Ge- dafiji verziji napadli in sestrel- ilo libijski bojni letali kar osem ameriških lovcev. Voditelj libi- ske džamahirije je tudi ponudil

libijsko sodelovanje pri iskanju posadke sestreljenega ameriške- ga letala in je v znanost dejal, da ostaja Sidrski zaliv neodtuj- ljivi del libijskega ozemlja. »do- kler bosta živa poslednji libijec in Libija.« Polkovnik Gedafi je med drugim poudaril, da je Libi- ja razširila svoje teritorialno mo- rje na 200 milj že leta 1973 in »da je nesprejemljivo, da se A- merika postavlja po robu izvrše- nemu dejstvu leta 1981«.

Kljub previdnosti, ki vlada v večini zahodnoevropskih prestol- nic ob incidentu v Sidrskem zalivu je italijansko zunanje mi- nistrstvo v včerajšnjem komuni- katu neposredno izpodbilo mar- skateno Gedafijevo trditve. Farne- sina navaja, da so Američani o-

poljskih vajah predhodno ob- vestili vse zainteresirane države vključno Libijo že 14. avgusta. Na istem območju so bili ameri- škimi pomorski manevri že julija leta 1977, marca, julija in se- ptembra 1978, aprila in julija 1979 in junija in septembra 1980. V grobih besedah povedano: ame- riško ladje, je kar osemkrat kršilo »nedotakljive libijske oze- meljske vode«. Farnesina je tu- di poudarila, da je že oktobra leta 1973 izrazila globoke pomis- leke o upravičenosti libijskega sklepa, da enostransko razširi na- svoje teritorialnega morja. Ita- lija je tako nasprotovanje izrazi- la tudi januarja leta 1974 v Or- ganizaciji združenih narodov. Ita- lijanski stališče pa po trditvah zunanjega ministrstva sovпада s stališčem večine držav, med ka- terimi je tudi Sovjetske zveze, ki je decembra leta 1973 obvestila italijansko vlado, da ne priznava enostranskega sklepa libijske vla- de o razširitvi svojih teritorial- nih vod na pas 200 milj. Mimo teh ugovorov, ki potrjujejo, da so eni kot drugi skrbno izbrali trenutek za tak incident, ki bi se lahko pripetel še prei, če iz- vzamemo napad libijskih letal na neko italijansko enoto, pa vnaša zračni dvoboj v Sidrskem zalivu nevarno napetost v tem delu sveta.

V zanesenih izjavah polkovnika Gedafija je poleg demagogije tudi marsikatera resnica. Ko Ge- dafi trdi, da skušajo ZDA destabi- lizirati Libijo in zrušiti njen re- žim, ni to priložnostna fraza, temveč objektivno dejstvo. Iz teza zornega kota je tudi razumljiva previdnost večine zahodnoevrop- skih držav, ki jih moti Gedafi- jeva rezima, da se dobe zavežajo, da ZDA namenoma »slobo« preve- ze in incidente. Marsikdo tudi upravičeno zahteva, da bi lahko končno določili pas teritorialnih vod, ki bi bil v skladu s sodob- nimi potrebami, saj je nedopust- no, da se ob tem vprašanju kdo

SRDITI SPOPAD I »MUDŽAHEDINI«

Krvava represija ni utišala iranske oborožene opozicije

Tudi Banisadrova žena in sin na varnem v Franciji - Državljska vojna neizbežna?

TEHERAN, PARIZ — V Iranu se brez premora nadaljuje lov za nasprotniki islamskega režima. Teheranski radio, »glas revolucije«, je sporočil, da so odkrili in u- čili v zadnjih dneh kar 6 opo- rišč »mudžahedinov« v Teheranu, štiri v Tabrizu, po eno pa v Zan- žanu in Sariju. Skupno so areti- rali 33 »evlarskih teroristov« in zaplenili ogromne količine orožja. Med vsemi temi akcijami je naj- bolj odjeknil predsinočnji napad na neko oporišče »mudžahedinov« v teheranskem središču. »Pasda- rani« (varuhi revolucije) so obko-

lili poslopje in zahtevali preda- jo, »mudžahedini« pa so jim odgo- vili s streljanjem. Enoro je tra- jal neenaki boj. Preden so »pa- sdarani« vdrli v poslopje sta dva gverilca rabi napravila samomor z ročnimi bombami, kot da bi za- vladala v roke varuhom revolucije.

Stopnjevanje represije je le po- sledica četrtkovga spopada v sa- mem središču Teherana med »pa- darani« in »mudžahedini«, ko so prvi izgubili šest, drugi pa tri borbe. V takem položaju pulma zvo- njeno besede iranskega premiera Bahonarja, ki je na včerajšnji se- ji vlade izjavil, da v državi vlada mir in red in da so vsem zajam- čene politične svobode. Bahonar pa je priznal, da islamska revo- lucija prehaja sedaj v tretje ob- dobo, ko mora odpraviti vsemi notranjimi nasprotniki islama. V prvem obdobju so zrušili šaha, v drugem pa odpravili posledice nje- govega despotstva.

Vse to pa so navsezadnje le skrite želje šitske duhovščine, ki z njimi seli svoje prebivalstvo. Tudi napadi na »esatense zunan- je sovražnike« služijo duhovščini, da odvrta pozornost svojega prebi- valstva od perečih problemov za- stoja na fronti z Irakom in vse- hujšega oboroženega in teroristič- nega odpora levih organizacij.

Premier Bahonar je včeraj ob- sodil francoski sklep o nudenju po- političnega zatrdiškega ugrabitelja i- ranskega raketskega izvidniškega čolna kot »neprijeteljsko dejanje«, ki je v nasprotju z mednarodnim pravom. V mošajah širom po dr-

OB POGREBU 10. ŽRTVE GLADOVNE STAVKE V MAZEU

NOV VAL NASILJA V SEVERNI IRSKI

BELFAST — Pogreba Michaela Devina, desete žrtve gladovne stavke v posebnem zaporu Maze, kjer na ta način člani katoliške teroristične or- ganizacije IRA terjajo priznanje političnih zapornikov, se je udeležil tudi komaj izvoljeni zastopnik IRA Owen Carron, ki je nadomestil v londonskem pa- rlamentu Bobbyja Sandsa, ki je po dolgem strada- nju umrl 5. maja v Mazeju. Carron je sicer takoj po izvolitvi izjavil, da ne bo stopil v parlament, do- kler ne bo rešena zadeva jetnikov IRA in da bo v ta namen zahteval nujno srečanje s predsedni- cno angleške vlade Margaret Thatcherjevo.

Tudi ob tem pogrebu se je v Londonderryju po- novil običajni prizor, ko so ob množični udeležbi prebivalstva spremljali krsto zaključnani člani IRA v bojni opremi, na pokopališču so pa iz množice iz- strelili v poslednji pozdrav Devinu častno salvo. Po- novili so se tudi hujski incidenti, ki spremljajo smrt vsakega od udeležencev gladovne stavke. Že zju- traj so s strelne bližine garže teroristi streljali na policijsko postajo, pri čemer sta bila dva agenta hudo ranjena. Odvrgli so proti njima tudi dve ro- čni bombi, ki pa nista eksplodirali.

Nasilje se je ponovilo tudi v drugih krajih Se- verne Irske, zlasti v Belfastu in v Bangorju. Ob številnih eksplozijah nastavljenih peklenških stro- jev je bilo uničenih več avtomobilov, ranjenih pa je bilo 38 oseb. Ob takem stanju je včeraj angleški veleposlanik pri OZN Parsons na neki tiskovni ko- ferenci v ZDA zavrnil obtožbe, da je njegova vla- da kriva posledic gladovnih stavk in zatrdil, da gre za navadne jetnike, katerih smrt je »grozna tra- gedija«.

KLJUB OPTIMISTIČNIM NAPOVEDIM VREMENOSLOVCEV

Včeraj reden avtomobilski promet na krajevnih obmejnih prehodih

Nekoliko živahnije je bilo le v jutranjih urah pri Škofijah - Dosti Tržanov v Gradežu in v Istri - Pozor na doželen zakon o zaščiti narave

Po nestanovitnem vremenu iz prejšnjih dni je včeraj spet zasijalo sonce, čeprav vremenslovci trdijo, da bo lahko v prihodnjih dneh spet prišlo do padca temperature in do neviht, ki smo jih v avgustu sicer že vajeni. Za september pa so predvidevanja precej optimistična, tako da lahko pričakujemo lepe in sončne dneve tudi ko bomo spili v jesen.

Muhasto vreme je pregnalo marsikatero turista iz Dalmacije in Istre, kot dokazujejo dolge kolone avtomobilov včeraj jutraj na mejnem prehodu pri Škofijah in na Pešku. Največ prometa je bilo pri Škofijah, kjer se je kača avtovila skoraj do Kopa. Med turisti je bilo največ Italijanov in Nemcev, ki so preživeli dopust v Jugoslaviji in se sedaj vračajo v domovino, kjer bodo v ponedeljek ponovno začele obratovati pomembnejše industrije. Razmeroma malo prometa pa je bilo včeraj na mejnem prehodu pri Fernetičih, pričakovati pa je, da bo drevi prekoračilo mejo preživeli italijanski turisti, ki so preživeli počitnice v Grčiji in Jugoslaviji. V sosednjo državo pa se v teh dneh odpravljajo tudi Italijani, predvsem iz Emilije in Lombardije, ki se odpravljajo na lov v Prekmurje in na Štajersko. Na vseh mejnih prehodih pričakujejo danes tudi množice turskih državljanov, ki se po dopustu v domačem kraju vračajo nazaj na delo v Francijo, ZRN in Švico.

Lepo vreme je včeraj ponovno privabilo Tržanane na kopanje, kot dokazuje gost promet na obalni cesti. Mnogi so se že včeraj odpravili v Gradež in v Istro, kjer bodo preživeli konec tedna, ve-

lika večina pa se bo odpravila na pot danes, zato pričakujemo vsem avtomobilistom previdnost in razsodnost pri vožnji. Posebno nevarna je ob gostem prometu obalna cesta od Miramara do Sesljana, kjer si kljub skoraj dnevnim prometnim nesrečam, še vedno premočni vozniki privoščijo visoko hitrost.

Ob lepem vremenu se bo gotovo dosti nedeljskih izletnikov podalo tudi na Kras in v Glinščico. Vsem tem toplotno pričakujemo, da si pazljivo preberejo lepake, ki so jih pred kratkim razobesili uslužbenici deželne uprave v javnih lokalih tako v mestu kot v okolici. Lepaki prinašajo nekatere povzete novega deželnega zakona o zaščiti narave in okolja, ki med drugim omejuje nabiranje nekaterih vrst cvetja in gob. Zelo koristno pa bi bilo, da bi se dežela temeljiteje zavzela tudi za čistočo našega Krasa ter z učinkovitimi akcijami, tudi po šolah in javnih ustanovah, preprečila, da bi nekateri nedeljski izletniki red-

no puščali za sabo kupe smeti, ki jih morajo nato Kraševci sami odstranjevati.

Deželno nakazilo za preureditev kulturnih dobrin

Na predlog deželnega odbornika za šolstvo in za kulturno dejavnost Barnabe, bo deželni odbor Furlanije-Juljske krajine v kratkem nakazal približno 1800 milijonov lir za zaščito in ureditev kulturnih dobrin v naši deželi. Omenjeno vsoto bodo morali od dežele delegirati pristojni organi ter ustanove uporabiti v treh letih, nakar bi moral stopiti v veljavo nov deželni zakon o tej problematiki. Po mnenju deželnega odbornika Barnabe predstavlja nakazana denarna vsota korak naprej h kolikor toliko dokončni preureditvi in zaščiti pomembnejših kulturnih in zgodovinskih dobrin v deželi.

DA NE BI VEČ UNIČEVALI NARAVE NA PODEŽELJU

LJUBITELJI MOTOKROSA ŽELIJO «SVOJO» PROGO

Prostor ob Ul. Brigata Casale so jim zavrnil - Sedaj upajo na zemljišči pri Banih ali v devinsko-nabrežinski občini - Novi deželni zakon o varstvu narave predvideva globe do pol milijona lir za motokrosiste

V zadnjih letih se je tudi v tržaški pokrajini zelo povečalo število mladih, ki uživa v vrzelnosti vožnji v motokrosu. Najbolj priljubljena zbirališča teh mladeničev so postale zapuščene steze na Krasu in v Bregu, kjer so lahko sproščali svojo odvečno energijo.

Vendar njihovo obnašanje do narave in zasebnih lastnin je prav kmalu povzročilo ostre proteste krajevnega prebivalstva. Se posebej so bile glasne pritožbe kmetov, katerim so mladeniči na močnih električnih konjih razbili pasnike in v nekaterih primerih celo obdelane njive. Proti uničevanju stez in kaljenju miru so nato dvignili svoj glas tudi varstveniki narave. Te pritožbe so navadno zelo malo zalegele in motokrosisti so brez vsakega razumevanja za krajevo prebivalstvo nadaljevali s svojimi zabavami. Nekateri kmetje so se poskušali ubraniti s tem, da so na steze zvalili skale, da bi preprečili prehod motorjem. Vendar tudi to ni zadoščalo in je prebivalstvo zato začelo zahtevati od oblasti, naj sprejmejo učinkovite ukrepe proti motokrosistom.

Tudi sami motokrosisti so se postopoma začeli zavedati, da ne bodo mogli v nedolgem nadaljevati z dirkanjem po kraških stezah. Od pokrajine, oziroma od raznih tržaških občin zahtevajo, naj jim poskrbijo primeren prostor, ki bi ga lahko namenili temu športu. Tržaške organizacije motokrosistov so najprej upale, da jim bo vojaško polje v Ulici Brigata Casale. Vendar je vojaško poveljstvo v Padovi pred kratkim zavrnilo prošnjo, ker ta prostor še vedno potrebuje.

Vprašanje črnih dirkalnih stez je postalo še posebej aktualno potem, ko je dežela 3. junija letos sprejela zakon o varstvu narave. Ta zakon med drugim prepoveduje motokros, za ta šport nepredvidenih prostorov, poleg tega predvideva tudi kazni do 500.000 lir. Društva motokrosistov so zato še okrepila zahteve, da bi jim pokrajina, oziroma občine, čimprej dodelile primeren prostor.

O teh vprašanjih so se pred kratkim pogovarjali predstavniki pokrajine in nekaterih okoljskih občin, ki so skupaj pregledali razpoložljive možnosti za rešitev tega vprašanja. Ponovno bodo zaprosili pri vojaškem poveljstvu v Padovi, naj jim odstopi del poligona pri Banih. Poleg tega obstaja še ena možnost, ki jo je predstavila devinsko-nabrežinska občina, da bi na njenem ozemlju zgradili 11.000 metrov kvadratnih metrov veliko dirkališče za motokros.

Kljub vsem nevednostim, ki jih predpostavlja tak način življenja, je vedno več prošenj za sprejetje v domove za ostarele. V Trstu število teh prošenj zdaleč presega število efektivnih ležišč, ki so na razpolago.

Poleg domov za ostarele obstajajo tudi t.i. privatne bolnišnice. Teh je 13 in vsaka razpolaga z 8 do 17 posteljami. Skupno lahko sprejme 168 oseb. Oskrbovanje znaša mesečno od 490.000 do 750.000 lir.

Vendar je znano, da se v nekaterih primerih plača tudi 900.000 lir. «Bolnišnice» so v navadnih stanovanjih, ali v vilah in sprejemajo goste kot navadne najemnike. Ker so te strukture zabele, nimajo bolniki nobenega zagotovila glede kvalitete oskrbe, ne za katerokoli drugo potrebo. Tako morajo posebej plačevati na primer celo skodelico čaja. To se dogaja, ker ne obstaja noben zakon, ki bi urejal delovanje takih domov. Edina javna ustanova, ki ima nadzor nad temi središči je higienski urad.

Manj premožne osebe se lahko obrnejo na enega izmed desetih »pogostilnih domov«, ki jih v Trstu upravljajo različni duhovniški redovi. Skupno razpolaga s približno 270 ležišči. Mesečna znaša od 250.000 do 400.000 lir, vendar je različna glede na možnost gostov.

Ta kratka analiza nam omogoči, da spoznamo nemoč teh domov, ki ne morejo ustrežati potrebam onemoglih in so povrh še zelo dragi. Zato nimajo pomena, da take objekte še naprej širimo ali gradimo. Koristnejše so decentralizirane ustanove, ki jih moralna načrtovanja pokrajina, kot predvideva zakon št. 205. (gb)

Občina in IPAB upravljata 7 domov za ostarele, ki sprejemajo skupno 1350 oseb. V ITIS, ki jo upravlja IPAB, znaša mesečina 672.000 lir. Omeniti je treba, da je postopek za sprejetje d.l.g. zgolj birokratski. Kot povsod, se tudi tu sprejme bolnika, ne a bi se mu dala konkretna možnost za vključitev v družbo. Posameznik nima več svoje privatne dimenzije, ker je vse njegovo inetno omejeno na posteljo in tiste borbne reči, ki jih hrani v mini-omari.

Manj premožne osebe se lahko obrnejo na enega izmed desetih »pogostilnih domov«, ki jih v Trstu upravljajo različni duhovniški redovi. Skupno razpolaga s približno 270 ležišči. Mesečna znaša od 250.000 do 400.000 lir, vendar je različna glede na možnost gostov.

Občina in IPAB upravljata 7 domov za ostarele, ki sprejemajo skupno 1350 oseb. V ITIS, ki jo upravlja IPAB, znaša mesečina 672.000 lir. Omeniti je treba, da je postopek za sprejetje d.l.g. zgolj birokratski. Kot povsod, se tudi tu sprejme bolnika, ne a bi se mu dala konkretna možnost za vključitev v družbo. Posameznik nima več svoje privatne dimenzije, ker je vse njegovo inetno omejeno na posteljo in tiste borbne reči, ki jih hrani v mini-omari.

Manj premožne osebe se lahko obrnejo na enega izmed desetih »pogostilnih domov«, ki jih v Trstu upravljajo različni duhovniški redovi. Skupno razpolaga s približno 270 ležišči. Mesečna znaša od 250.000 do 400.000 lir, vendar je različna glede na možnost gostov.

RAZSODBA SODNIKA ZA DELOVNE SPORE

NAD 50 PRODAJALCEV ČASOPISOV ŠE NAPREJ BREZ DOBAVE REVIJ

Tržaški pretor zavrnil njihovo zahtevo, da bi civilno sodišče obravnavalo spor z distributerjem po hitrem postopku

Lastniki 54 prodajalnih časopisov, ki jim je novo distribucijsko podjetje «Litoranea adriatica» iz Tržače od 1. avgusta letos prekinilo dobavo nekaterih revij in drugih publikacij, bodo ostali še v naprej za nedolžen čas brez teh časopisov. Tako je včeraj v bistvu odločil tržaški sodnik za delovne spore pretor dr. Raffaele Morwey z razsodbo, v kateri je zavrnil zahtevo škodovanih lastnikov prodajal, da bi tržaško civilno sodišče, ki je edino pristojno za razrešitev spora, obravnavalo la primer po hitrem postopku. Skupina 54 prodajalcev bo morala zato počakati, za ohranbo svojih interesov, na civilni proces, za katerega pa se še ne ve, kdaj se bo lahko sploh začel.

Dr. Morwey je svojo razsodbo obrazložil z dejstvom, da distributer ne veže nobena pogodba do lastnikov prodajal. Ti so podpisali namreč le pogodbo z združenjem založnikov časopisov FIEG, ki se je obvezalo, da bodo njeni člani dobavljali vsem prodajalnim brez kakršnekoli diskriminacije, njihove publikacije. Družba «Litoranea adriatica» je prejela koncesijo za razdeljevanje časopisov na tržaškem trgu od dveh vsedržavnih distribucijskih mrež. Leti na razdeljevala bolj malo časopisov založnikov, ki so vključeni v FIEG (AG Marco od 15 do 20 odst. Sodip pa le 10 odst.). Zaradi takega pomanjkanja neposredne pogodbe med prodajalci in distributerji se je torej pretor odločil, da zavrne priziv lastnikov, čeprav je v obrazložitvi razsodbe opozoril in podčrtal na to anomalijo.

Lastniki prizadetih prodajal razsodbo niso bili zadovoljni. Avtonomni sindikat prodajalcev časopisov je včeraj izdal tiskovno sporočilo, v katerem pripominja, da se z včerajšnjo razsodbo spor še ni končal. Za lastnike prodajal je nepopolnivo predvsem dejstvo, da bodo ostali še naprej brez tistih časopisov založnikov FIEG, ki jih razširja «Litoranea adriatica». Ker so podpisali s temi založniki pogodbo, po kateri imajo pravico, da prejmejo publikacije teh založniških hiš, bodo še čez nekaj dni obvestili te založnike, da ne prejemajo več njihovih časopisov in zahtevajo od njih, da jim jih preskrbijo po kakršni drugi poti. Če do tega ne bo prišlo, napovedujejo lastniki novo pritožbo na tržaško sodišče, tokrat

DRUGE VESTI
NA ZADNJI STRANI

PO ROPU V ZAVODU «BANCA POPOLARE DI NOVARA»

Policija prepoznala in izsledila mlada roparja, ki sta izvedla podvig

Gre za stara znanca italijanskih policijskih organov, 24-letnega Micheleja Crocea in 28-letnega Carla Tallienteja iz Milana

Preiskovalci so po dobrih dveh mesecih izsledili in prepoznali roparja, ki sta 27. maja letos odnesla iz tržaške podružnice bančnega zavoda «Banca popolare di Novara» s sedežem v Ulici Filzi plen 59 milijonov lir. Možje deželnega Criminalpolo in letedežna oddelka tržaške kvesture so prijaviili sodnim oblastem dva stara znanca italijanskih policijskih organov: 24-letnega Micheleja Crocea, ki je rojen v kraju Troia in živi v Milanu ter 28-letnega Carla Tallienteja iz mesteca Ostuni, ki prav tako biva v Milanu. Prvega so že aretirali v Vidmu, in sicer zaradi roba, do katerega je prišlo 9. junija letos na videmski «Banca Commerciale Italiana», in to po zapornem nalozu videmske kvesture.

Do roba v našem mestu, ki je bil prvi v seriji treh skoraj zaporednih roparskih podvigov, je prišlo v sredo, 27. maja, ob 9.20. Roparja sta postopala hitro in brez napak. Ko sta vstopila v banko, je bila pred okenci le ena ženska in

ostali uradniki so spočetka mislili, da gre za dva čistilca. Medtem ko se je prvi ustavil v hali in je s pištolo grozil vsakomur, ki bi hotel reagirati, je drugi skočil za pult in je pograbil dva železna zabojca, v katerih je bil denar. Po tem sta se mirno oddaljila in izginila.

Roparja nista bila zakrknala. Nostila sta sočna očala in kapo ter sta se izražala v čisti italijanski. Zaradi česar so preiskovalci takoj posumili, da sta prišla iz katkega italijanskega mesta in torej nista domačina. Zato pa je preiskava potekala na širši ravni in ne le v krogih domačega kriminala. Ko so poleg tega preiskovalci ugotovili, da je bilo v zadnjem času v naši deželi več ropov, ki so jih zlikovci izpeljali na dpjak podoben način, so dobili v roke še druge elemente. V sodelovanju z videmsko kvesturo in komisariatom javne varnosti v Čedadu so roparja odkrili, to pa tudi po natančnih in dolgotrajnih pregledih v krajevnih javnih uslugah in še drugih izsledkih.

Naj povemo, da je tržaški letiški oddelk obnem prijavil sodnim oblastem tudi neko drugo osebo, ki naj bi bila vpletena v rop na sedežu tržaške podružnice «Cooperative operaie» na Trgu S. Giovanni (plen je bil 17 milijonov lir). Do tega podviga je prišlo 22. junija letos. To osebo policija še išče, zaradi tajnosti preiskave ni bilo mogoče izvedeti drugih podrobnosti.

Carlo Talliente

Michele Croce

Ogenj dokaj poškodoval fiat 500

Zaradi kratkega stika se je včeraj vnel ogenj v avtu znamke fiat 500 z registracijo TS 88090, ki je last Lucia Bertozzi (Ul. delle Rose 49). Do požara na vozilu je prišlo v Ul. Comperale. Šele gasilcem je uspelo ugasniti ognjeno zublje. Gmotna škoda je velika.

Padla sta z motorjem

Z motorjem yamaha 500 sta na nekem ovinku pri Debelem rtiču padla francoska državljana, 22-letni Pascal Skrodzki in 17-letna Isabel Bertelli. Fant se bo zaradi udarcev in poškodb zdravil 10 dni na nevrokirurškem oddelku glavne bolnice. Dekle pa so po prvi njeni opustili.

Obvestilo za dvolastnike

Kmečka zveza opozarja dvolastnike, ki nameravajo sekati drva na jugoslovanskem ozemlju, naj pravočasno predložijo ustrezne prošnje. V ta namen naj se javijo v uradih Kmečke zveze v Trstu, Ul. Cicero-ne 8/B, v uradnih urah. Zainteresirani naj s seboj prinesejo poleg osebnih dokumentov še dvolastniško knjžico, številke parcel, na katerih nameravajo sekati ter katastrsko občino, površino posameznih parcel in količino drv, ki jih namerava posekati. Prošnje bomo sprejemali do 31. avgusta 1981.

Tajništvo Kmečke zveze

Važno obvestilo Kmečke zveze vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja vinogradnike, da morajo prijaviti zaloge vina, ki jih imajo morebiti še v kleti, oziroma so jih imeli, čeprav že prodane, 31. avgusta, najkasneje do 5. septembra v tržaškem uradu občine, v kateri biva. Kdor bi imel še vina in prijave ne bi vložil, je lahko kaznovan od 100.000 do milijon lir. Tajništvo Kmečke zveze bo članom izpopolnjevalo prijave do 5. septembra in jih potem oddalo pristojnim uradom.

Tajništvo Kmečke zveze

V Repnu pripravljajo slavlno za nedeljsko kraško ohcet, na kateri se bosta vzela Nevenka Kozina in Zvonimir Kalc

OBČANI REPENTABRSKE OBČINE IMAJO TRENUTNO ŠE POLNE ROKE DELA

V teku so zadnje mrzlične priprave za nedeljsko jubilejno kraško ohcet

Program letošnjih «kraških dnevov» bo zelo bogat: vse se bo začelo že v sredo Zadruga Naš Kras zaupa v lepo vreme, od katerega je odvisen uspeh manifestacije

Jubilejna kraška ohcet je pred duri. Samo še en teden loči Nevenko in Zvonimira od trenutka, ko si bosta, obdana od množice svatov, objubilca večno zvestobo po starih segh, ki so bile v navadi na prelomu prejšnjega in tega stoletja na Krasu. Repen in Col bosta zaživela v živopisnih narodnih nošah, ki se bodo v povrtki pomikale pod slavoletki, med hišami bodo odmevali zvoki stare harmonike in se mešali z vriski veselih svatov. Vse to naslednjo nedeljo, 30. avgusta.

Trenutno pa imajo občani repentabske občine še polne roke dela. Prav te dni dokončujejo slavoletke, ki jih bodo na dan ohceti okrasili s cvetjem, na trgu so postavili o-

der, končno so našli tudi vola, ki bo peljal nevestino balo. Domače gospodinjstvo se že pripravlja načrt za cvrtje in peko, iz omara pa so žene in dekleta potegnile narodne noše, da bodo za ohcet nared. Pripravljajo se tudi osmice (letos bo do štiri), na razstavi terana pa bodo obiskovalci lahko pokušali najbolj tipičen pridelek našega Krasa.

Program letošnjih kraških ohceti —

Zadruga «Naš Kras» vabi lastnice in lastnike narodnih noš, da se v kar največjem številu udeležijo letošnje jubilejne kraške ohceti. Zborna mesta vseh noš je pred repentabske cerkvice in sicer ob 9.45. Po poroki bo tradicionalna zakuska v Furlanovi restavraciji, potem pa spreved do Kraske hiše v Repnu.

K sodelovanju so vabljivi tudi lastniki starih harmonik, ki naj se zberejo ob 9.30 na Colu (v nevestini hiši).

ali bolje rečeno «kraških dnevov» — bo zelo bogat. Vse se bo začelo že v sredo, 23. avgusta zvečer, ko bo odprje razstave goriskega slikarja Andreja Košiča, razstave starih narodnih noš, razstave terana in k. n. c. «Tržaškega okleta». Zeta dan bodo odprte tudi osmice, za dobro razpoloženje in ples pa bodo poskrbeli «veseli godci» iz Brega. Naslednji dan se pravi v četrtek, bo v Kraskem kulturnem središču nastopil mladinski pevski zbor Glasbene matice, potem bosta fantovska in dekliščina, za ples pa bo igral ansambel TAIMS. V petek bo na trgu v Repnu koncert godbe na pihala iz Nabrežine, domači fantje pa bodo nevesti zapeli podanko. V soboto bo prevoz bale, v nedeljo pa ohcet, ki bo ob 10. uri pred cerkvijo na Repentabru. V soboto in nedeljo bo v Repnu igral narodnozabavni ansambel «Toneta Kmetec».

Ta je program letošnje, 10. kraške ohceti. Kot vidimo, je mnogo bogatejši, kot je bil prejšnja leta, to pa zato, da se poudari pomembna obličina te naše največje etnografske manifestacije. Organizatorji prireditve, se pravi zadruga «Naš Kras», ki nosi največje — predvsem finančno breme prireditve — si želijo skupaj s kraškimi parom in svati, samo lepega vremena, od katerega je v največji meri odvisen uspeh manifestacije. Tej želji se pridružujemo vsi, ki tako radi prisostvujemo kraški ohceti — pa čeprav le kot gledalci.

Nalezljive bolezni v tržaški občini

Občinski zdravnik je sporočil, da so v prejšnjem tednu v tržaški občini zabeležili naslednje nalezljive bolezni: dva primera škrlatink, dva primera salmoneloze, dva primera vnetja jeter, tri primere rdečice, dva primera vnetja očesne mrežne, štiri primere bruhanja, silnavke, en primer gari ter pet primerov ospice.

Trimesečna prognoza okrevanja

V tržaško glavno bolnico, in sicer na kirurški oddelk, so iz toleške bolnice prepeljali 52-letnega Giglia Tica, ki je doma v kraju Fornal Avoltri. Tico se je ponestril v prometni nesreči v domačem kraju. Utrpel je zlom stegenice in druge poškodbe, zaradi česar se bo zdravil tri mesece.

Gostje centra za umsko zdravljenje na izletu na Dunaju

Center za umsko zdravljenje iz Ul. San Vito sporoča, da je skupno s pokrajinsko upravo iz Trsta in s psihiatrično bolnico iz Klosterneburga (juž. Avstrija) organiziral za svoje uporabnike večdnevni izlet na Dunaj.

Tako je v petek zjutraj odpotovalo 18 uporabnikov in spremljevalcev. Na Dunaju sta jih sprejela direktor psihiatrične bolnice iz Klosterneburga dr. Alois Marksteiner in psihologinja dr. Gundl Oberlechner. Junija letos so bili uporabniki avstrijske bolnice in njihovi spremljevalci gostje tržaškega centra za umsko zdravljenje.

Raziskava dežele o problemih izseljenstva

Deželno ravnanstvo, za izseljstvo je začelo raziskavo o vprašanjih emigrantstva; zanjo je dal po

Pismo uredništvu

Lep uspeh dijakinje
Daše Radović

Spošt. uredništvo, pred dnevi smo z veseljem sprejeli vest, da je naša mlada občanka dosegla zelo lep uspeh na vseslovenskem natečaju, ki ga prireja «INTERCULTURA» iz Rima. Daša Radović je namreč zmagovalka natečaja «Racconta la tua Regione», ki ga je omenjena «Interultura» namenila učencem osnovnih šol. Mlada Daša Radović, ki je v lanskem šolskem letu obiskovala 5. razred osnovne šole s slovenskim učnim jezikom v Nabrežini, se je udeležila natečaja z dolgo nalogo, v kateri je na široko zaobela tudi zgodovino in sedanj položaj slovenske narodnostne skupnosti v naši deželi. Mlada Daša iskreno čestitamo za zavilni uspeh (poleg priznanja je prejela tudi denarno nagrado v višini 300.000 lir), obenem pa smo vsi na to tudi ponosni. Ne dvomimo je pomembno za vse, da je tako mlada občanka pripadnica slovenske narodnostne skupnosti edina, ki najdejo zmagala natečaj na vsaki ravni; to dejstvo nam dodatno prikaže pomemben prispevek naši kulturi in splošno.

Odbornica za šolstvo
v občini Devin-Nabrežina
(Majda Tercion)

Koncert pianista Claudia Crismanija

V sredo, 26. in v četrtek, 27. t. m. bo v baziliki sv. Silvestra prvi koncert tržaškega glasbenega septembra. Prvi gost prireditelje pianista Claudio Crismani, ki je rojen in živi v našem mestu. Crismani je diplomiral na bocenskem konservatoriju, svoje znanje pa je izpopolnil v Varšavi. Nastopal je po Italiji in po raznih evropskih krajih. Sedaj poučuje na tržaškem konservatoriju Tarini, v baziliki sv. Silvestra pa se bo predstavil z deli Liszta, Bartoka in Scriabina. Concert se bo obkral prišel ob 20.30.

Prosvetno društvo Kolonkovec (Znan 46) izrekla Alojziju Debelisu in družini iskreno sožalje ob izgubi draga očeta Alojzija.

Ob izgubi uglednega člana Alojza Debelisa izrekla sinu in svojem iskreno sožalje Kmetijska zadruga v Trstu.

KD Rovit - Kolonkovec izrekla iskreno sožalje Alojzu Debelisu ob izgubi draga očeta.

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in none

MARIJE PEČAR vd. GLAVINA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancom, darovalcem cvetja ter vsem, ki so jo spremljali na zadnji poti in ki so na kateri koli način počastili njen spomin.

Družina Glavina

Lonjer, 23. avgusta 1981

ZAHVALA

Ob izgubi draga

VIKTORJA BANDIJA

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili k večnemu počitku in na kakršnekoli način počastili njegov spomin.

Posebna zahvala vsakini Angeli.

SVOJCI

Prebeng, 23. avgusta 1981

Domovi za ostarele: trnova pot zadnjih let

Trst je mesto, ki umira, mesto, kjer mladina nima odprti poti. Število prebivalcev nenehno upada. Povzaj je razumljivo, saj prestežemo v pokrajini 120.000 upokojencev. Mestu pa odločno primanjkujejo strukture, ki bi pošteno ustregle njihovim potrebam. Večina ostarelih živi v nehišniških stanovanjih, ali ima težave s stanovanjskim odlovedmi. Poleg tega jim primanjkuje tako pomoč družinskih članov, kot socialnih uslužbenec. Zagotovljene nimajo niti sanitarne nege na domu. Tako so prepuščeni samim sebi v tej osamljenosti se zatočijo v domove za ostarele, ki predstavljajo zanje edino tradicionalno rešitev. Vključujo se v določeni sistem življenja, pri katerem se popolnoma odtrgajo od starih navad. Morajo se držati novih urnikov, kar je spili do njihove starosti precej škodljivo.

V novem okolju jih čakajo prisiljene družabnosti in popolna odtrganost od zunanjega sveta. Prav to prilagajanje novim pravilom zatira njihovo osebnost. Do izgube njihove osebnosti identitete privede tudi popolna ekonomska odvisnost od teh uslug, ki odvzamejo starejšim vsem lik delohodkov, nato upravljajo še tisto majhno vsoto, ki jim od tega ostaja.

Kljub vsem nevednostim, ki jih predpostavlja tak način življenja, je vedno več prošenj za sprejetje v domove za ostarele. V Trstu število teh prošenj zdaleč presega število efektivnih ležišč, ki so na razpolago.

Poleg domov za ostarele obstajajo tudi t.i. privatne bolnišnice. Teh je 13 in vsaka razpolaga z 8 do 17 posteljami. Skupno lahko sprejme 168 oseb. Oskrbovanje znaša mesečno od 490.000 do 750.000 lir.

Občina in IPAB upravljata 7 domov za ostarele, ki sprejemajo skupno 1350 oseb. V ITIS, ki jo upravlja IPAB, znaša mesečina 672.000 lir. Omeniti je treba, da je postopek za sprejetje d.l.g. zgolj birokratski. Kot povsod, se tudi tu sprejme bolnika, ne a bi se mu dala konkretna možnost za vključitev v družbo. Posameznik nima več svoje privatne dimenzije, ker je

Darila za Kraško ohcet

Za nevesto in ženina, ki se bosta poročila na letošnji deseti Kraški ohceti, 30. avgusta, so prispela prva darila. Danes objavljamo prvi seznam darovalcev.

OBČINA REPENTABOR — 500 tisoč lir kot prispevek za izdelavo nevestine narodne noše.

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA — narodna noša za ženina.

Zadruga «NAS KRAS» — poročna prstana.

KMEČKA ZVEZA — 150 steklenic vina.

Trgovina čevljev MALALAN, Opčine — čevlji za nevesto in ženina.

Potovalna agencija «ATLAS» iz Zagreba — poročno potovanje na Ibozo z enodenskim bivanjem v hotelu prve kategorije.

Cvetličarna SVAGELJ, Opčine — poročni sonek in 200 nageljn.

Zlatarna in urarna MALALAN, Opčine — srebrni okvir.

Trgovina čevljev FERNANDO, Trst, Ul. Coroneo 7 — ženska torbica in možna sraka.

Trgovina jastika SKABAR (najemnika Anita in Silverij), Opčine — 10 kg konfetov.

Kozmetični salon RUZICA, Boljune — paket kozmetičnih izdelkov.

PRIMORSKI DNEVNIK — enoletna naročnina na Primorski dnevnik.

FOTO EGON, Trst, Ul. Oriani 2 — usnjeni album in okvir s poročno sliko.

TRŽAŠKA KNJIGARNA — knjigi «Slovensko ljudsko izročilo» in «Vodnikove kulturne bukve».

Zelaznica «UNISSI» Opčine — servis krožnikov za 6 oseb.

ZVEZA SLOVENSKEGA KULTURNIH DRUŠTEV — knjiga «Zgodovina Slovenec».

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA — hranilna knjižica za 200.000 lirami.

HRANILNICA IN POSOJILNICA NA OPČINAH — hranilna knjižica za 200.000 lirami.

Pekarna ČOK, Opčine — poročni kolač.

Darila za nevesto in ženina oziroma za Kraško ohcet lahko najavite po telefonu uredništvu Primorskega dnevnika, in sicer na številko 794 672 ali pa na potovalni urad Aurora, tel. 60-261.

Kino

Ariston 21.15 (na prostem) «Soldato Giulia agli ordini». Režija Howard Zieff. Goldie Hawn, E. Brennan, A. Assante, A. Brooks.

Ritiz 16.30 «Aiutami a sognare». Mariangela Melato, Anthony Franciosa, Paola Pitagora.

Eden 16.00 «Gli occhi dello sconosciuto».

Grattacielo 16.00-22.15 «Qua la mano». A. Celentano, E. Montesano, Fenice 17.30 «Alligator». Prevedan mladini pod 14. letom.

Cristallo 17.00 «Moonraker: operazione spazio».

Aurora 16.45 «Agente 007: l'uomo dalla pistola d'oro».

Capitol 17.00 «Il maratoneta». Prevedan mladini pod 14. letom.

Moderno 16.00 «Superrapina a Milano». A. Celentano.

Mignon 16.30 «E la notte si tesse di sangue». Prevedan mladini pod 14. letom.

Nazionale 16.00 «Super orgasmo». Prevedan mladini pod 18. letom.

Filodrammatico 15.00 «Boom sensazionale». Prevedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.00 «Linea di sangue». O. Sharif.

Radio 16.00 «Bocca gelosa». Prevedan mladini pod 18. letom.

29., 30. in 31. avgusta 1981

PAZNIK SOCIALISTIČNEGA TISKA V DOLINI

Izleti

Združenje Union - Podlonej prireditve izletov na Gorenjsko s postankom v Ljubljani na mednarodni razstavi vin, in sicer v nedeljo, 6. septembra 1981. Vpisovanje vsak tork in petek v Ul. Valdirio 30 od 17.30 do 19. ure in ob ponedeljkih na Lonjerski cesti 177 od 20. ure do 20.30 (tel. 64-459 ali 732358).

AVTOBUSNI IZLET V REZIO

Ob otvoritvi planinske poti «Ta visoka rosijska pot». Pot po tekoči iz Solbice skozi vas Korito, na planino Kot in planino Brdo (dve uri in pol prijetne hoje), kjer jo krajša slovesnost. Sledi še za trenirane planince vzpon po tri novi poti na vrh Velike Babe.

Vpisovanje na sedežu ZSSDI do vključno ponedeljka, 31. avgusta

Razna obvestila

Slovenska skupnost - sekcija Dolina vabi člane, somišljenike in vabene na pripravljanih sestankih v «Naš praznik», ki bo jutri, 24. avgusta, ob 21. uri v srenjski hiši v Borštu.

NSK obvešča, da bo knjižnica za prta do 2. septembra 1981.

Na srednjih solah Simon Gregorčič v Dolini, Igo Gruden v Nabrežini in Ivan Kanar pri Sv. Jakobu v Trstu je v teku vpisovanje za eksperimentalni tečaj 150 ur za delavce v solstnem letu 1981/82. Na tečaj se lahko prijavi vsi, ki so že izpolnili 16. leto starosti in nimajo diplome nižje srednje šole. Za vpis je potrebno napisati prošnjo naslovljeno na ravnateljstvo šole — obrazci so na razpolago v tajništvu, predložiti rojstni list.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 8.30 do 20.30)

Ul. Gimnastika 6, Ul. Cavana 11, Ul. Alpi Giulie 2, Ul. S. Cilino 36, (od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)

Ul. Dante 7, Ul. Dell'Istria 7.

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 20.30 dalje)

Ul. Dante 7, Ul. Dell'Istria 7.

IZDAVSTVENA DEJAVNA SLUŽBA Nočna služba od 21. do 8. ure. Tel. 732 627, predpriznana od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68 441

LEKARNE V OKOLICI

Boljune: tel. 228 124; Zavuzica: tel. 226 165; Opčine: tel. 211 001; Prose: tel. 225 141; Božje polje: Zgonik: tel. 225 596; Nabrežina: tel. 200 121; Sesljan: tel. 209 197; Žavle: tel. 213 137; Milje: tel. 271 124.

LOTERIJA

BARI 8 34 87 4 72

CAGLIARI 49 23 53 85 56

FIRENCE 47 48 68 40 67

GENOVA 74 67 59 52 11

MILAN 16 88 46 48 86

NEAPOL 29 70 21 10 12

PAERMO 46 48 39 34 62

RIM 14 8 25 34 63

TURIN 68 45 66 14 86

ENALOTTO

1 X X 2 1 2 1 X 1 2 X X

KVOTE:

12 — 14.057.000 lir

11 — 471.400 lir

10 — 41.300 lir

ste poskusili pri meni?

Segulin

Ul. Mazzini 31

733364

ŽE ŠOLSKE KNJIGE? SEVEDA!

Izognite se gneči in mrzlici zadnjih dni, ne tvegajte, da kak učenik zmanjka.

Naročite že sedaj šolske knjige za osnovne, srednje in višje šole!

Boj brez skrbi boste do zadnjega dne na počinčah...

Tržaška knjigarna

Ul. sv. Frančiška 20 (tel. 732 487)

VEČ AVTONOMIJE, A KJE JE DENAR?

Številne nove pristojnosti krajevnih uprav terjajo spremembo mnogih dosedanjih služb

Vzporedno z novimi zahtevami prebivalstva omejitev izdatkov krajevnih uprav - Tudi sindikalisti se zavzemajo za preosnovo nekaterih uradov

nov organik osebja, vendarle pri- haja do precejšnjih odprav s strani nekaterih posameznikov.

Sindikat uslužbencev krajevnih uprav Fidel-Cisl, v katerem je na Goriškem vključena večina usluž- bencev teh uprav, je imel v zvezi s temi vprašanji študijski posvet v Gradišču. Na njem so poleg že o- menjenega dr. Rupenja poročali še vsedržavni tajnik Fidel-Cisl Dario Papucija ter krajevna sindikalna funkcionarja Ferruccio Bosio in Lu- cio Gregorčič. Govorili so tudi o zahtevah sindikata za snujčo se no- vo delovno pogodbo za uslužbence krajevnih uprav.

Od 1. septembra popravni izpiti

V torek, 1. septembra, se bodo na naših višjih srednjih šolah pričeli popravni izpiti tako imenovanega jesenskega roka. Izpiti bodo na vseh šolah jutraj z začetkom ob 8.30 po naslednjem razporedu:

— **Klasični licej «Primož Trubar»:**
1. 9.: pisarna naloga iz slovenščine;
2. 9.: pisarna naloga iz latinščine;
3. 9.: pisarna naloga iz grščine;
4. 9.: ustni izpiti.

2. 9.: pisarna naloga iz latinščine;
3. 9.: pisarna naloga iz grščine;
4. 9.: ustni izpiti.

— **Učiteljske «Simon Gregorčič»:**
1. 9.: pisarne naloge iz italijanščine, latinščine in matematike;
2. 9.: pisarna naloga iz slovenščine;
3. 9.: pisarna naloga iz nemščine;
4. 9.: ustni izpiti.

— **Trgovski zavod «Ivan Cankar»:**
1. 9.: pisarne naloge iz italijanščine, trgovstva in upravne znanosti;
2. 9.: pisarne naloge iz splošne iz- zobražbe, trgovskega račun- stva, srbohrvaščine in slo- venščine;
3. 9.: pisarna naloga iz matema- tike;
4. 9.: pisarne naloge in vaje iz nemščine, strojeplisa, steno- grafije in strojnega račun- stva;
5. 7. in 8. 9.: ustni izpiti.

— **Trgovski zavod «Ziga Zois»:**
1. 9.: naloga iz nemščine;
2. 9.: nalogi iz italijanščine in ste- nografije;
3. 9.: ustni izpiti.

KRVODAJALSKA SEKCIJA SLAVI 10-LETNICO

Danes v Doberdobu praznik krvodajalcev ob koncu tedna pa še druge prireditve

V petek bodo otvorili razstavo kraskih vin, v nedeljo pa bodo številne prireditve - Nagrade povojnim občinskim svetovalcem na sobotni slavnosti

Danes se bo v Doberdobu nade- ljevalo praznovanje ob 10. obletnici prve slovenske krvodajalske sekci- je na Goriškem. Doberdobska krv- dajalska sekcija združuje tesne stike s krvodajalskimi sekcijami v matični domovini, zato bo teh na današnjem sprejemu kar precej.

Svojo prisotnost so najavile delega- cije iz Nove Gorice, Kranja, Kamni- ka, Reke, Ilirske Bistrice, Ljubljane. Sovodenj in delegacije krvoda- jalskih sekcij iz tržaškega okrožja. Sprejem delegacij na občinskem prireditvenem prostoru bo predvi- doma ob 10. uri. Temu bo sledil po- zdravni govor dolgoletnega pred- sednika sekcije Jožefa Ferliča. Ob tej priliki bodo vsi zaslužni člani sekcije podelili nagrade in vsem prisotnim delegacijam spomin- ske plakete. Temu bo sledilo kosilo, ki ga bodo domači krvodajalci gos- tinstvo pripravili kar na prireditve- nem prostoru. Kot večer je se bodo tudi danes lahko zvečer vsi zavre- li ob zvokih ansambla «New harmony sound».

Poleg današnjega praznovanja bo- do v Doberdobu imeli praznik tudi ob koncu tedna. Bo to vsakoletni

praznik, za katerega daje pobudo občinska uprava v sodelovanju z domačimi društvi. Praznik bo letos trajal tri dni, v njegovem okviru bodo imeli tudi prijetno manifestaci- jo na županstvu. Nagradili bodo namreč vse dosedanje povojne u- pravitelje doberdobske občine.

Praznik se bo pričel v petek, 28. avgusta zvečer, ko bodo odprli že tradicionalno razstavo in pokušno domačih vin. Osrednja prireditev pa bo v soboto, 29. avgusta, ob 18. uri, bodo župan in odborniki podeli- li spominke kolajne vsem dose- dajnim občinskim svetovalcem, ki so občino upravljali od leta 1951, ko je bila občina ponovno vzpostavljena. Na prireditve pridejo tudi za- stopniki občin in krajevnih skupno- sti iz matične domovine s katerimi ima doberdobska občina stike.

Domača društva pa bodo organi- zator nedeljskega praznika. Priredi- lili bodo planinsko - orientacijski pohod, turnir v balinanju, tekmoval- nja v odbojki, slikarski ex tempo- re, koncert pevskih zborov.

Vse tri dni bodo prevažali tu- di barvne diapozitive o kraški po- krajini ter diapozitive, ki so bili

Podgorci po poteh AVNOJA

Podgorci so bili tudi letos na tradicionalnem izletu, ki ga prireja domača sekcija VZPI-ANPI. Od 7. do 9. avgusta so bili na avtobus- nem izletu «Po poteh Avnoja». Ogle- dali so si lepote in zanimivosti Plitvičkih jezer, obiskali Bihac in Banja Luka, medtem ko so se to- krat obisku Jajca morali odpove- dati zaradi tehničnih razlogov. Ce- sta Mrkonjić-Jajce je bila namre- č zaprta. So pa zato imeli več časa za ogled znamenitosti v Ba- nja Luki ter za ogled spomenikov na legendarni Kozari, kjer so se s položitvijo venca poklonili spo- minu padlih partizanskih borcev in ogromnega števila civilnega prebi- valstva. Na Kozari so si ogledali tudi muzei ter prisostvovali ure- dvanju dokumentarne filma o na- jbolj tragičnih dnehih prebivalstva teh krajev.

Na povratku proti domu so si Podgorci lahko ogledali nekaj za- nimivosti Zagreba, seveda bolj na- gnelico, kakoli močno jih je že pre- ganjal čas. Domov so se vrnili preko Kostanjevice, kjer je bil še zadnji postanek, v Gorici pa jih je sprejela močna ploha, ki pa nika- kor ni uterjala sprati dobroga raz- položaja in zadovoljstva nad iz- letom.

(Na sliki: delegacija pri polaganju venca pred spomenikom na Kozari.)

Prepovedan vstop na kmetijska zemljišča

Goriški župan je izdal odredbo, ki brani tistim, ki niso za to pristoj- ni, da vstopijo na zasebna kmetijs- ka zemljišča v času trgatve. Ob- činski policaji bodo kaznovali kr- šilce.

napravljeno ob pomembnejših kul- turnih in drugih dogodkih v obči- ni v zadnjih letih.

Prepovedan vstop na kmetijska zemljišča

Goriški župan je izdal odredbo, ki brani tistim, ki niso za to pristoj- ni, da vstopijo na zasebna kmetijs- ka zemljišča v času trgatve. Ob- činski policaji bodo kaznovali kr- šilce.

Za zapahi ne bo več poškodoval avtomobilov...

Zlikovec, ki je pred nekaj dnevi poškodoval veliko parkiranih avto- mobilov je končno za zapahi. Tudi v noči med sredo in četrtkom je bil 60-letni Giovanni Cerri «na de- lus», tokrat v Ulici Angiolina. Sre- ča pa mu tokrat ni bila nekleone- na, saj ga je lastnik avtomobila, ki ga je Cerri poškodoval, «bolil prav v akciji. Giorgio Moserini (ta- ko je ime lastnik avtomobila) je takoj tekel za nepričipravom, za- ujel in izročil policajem, ki so ga spravili v zapor.

Razna obvestila

V tajništvu slovenske nižje srednje šole «Ivan Trnko» v Gorici vpišu- jejo do 21. septembra v letošnji te- čaj «150 ur». Vpišje se lahko vsi, ki so dopolnili 16. leto, radi pa bi pri- pridobili diplomu nižje srednje šole. Poup bo v slovenskem jeziku, tra- jal bo v večernih urah vse šolsko leto. Podrobnejše informacije do- bi zainteresirani na tajništvu šole v Ulici Alviaio.

Izleti

Slovensko planinsko društvo obve- šča udeležence štiriurnega avto- busnega izleta, da bo avtobus 4. septembra odpeljal po sledem razporedu: s Travnika ob 5. uri, iz Standaža ob 5.05 ter iz Sovodenj ob 5.10. Ustvarjal se bo na običajnih postajališčih. Priporoča se točnost.

PAZNIK STARA VEČ STOLIT

Ptičji Jernejev sejem danes v parku županstva

V Gradišču ob Soči tekmovanje v konjskih športih, v Jasihu pa obujanje na cesarja

Ljubitelji ptičev se bodo danes zbrali v parku občinske občine, kjer bo, ob priliki jerskejevanja, tradicionalni ptičji sejem. Navse- zgodajo bodo imeli tekmovanja uti- pev. Letos bo ptičji sejem izpo- polnjen z razstavo malih domačih živali in nagačenih živali. Seveda bodo živali tudi prodavali.

V Gradišču ob Soči bo danes tra- dicioinalno konjsko tekmovanje, za katerega velja v vsej deželi veliko zanimanja.

V Jasihu pri Krminu pa bo ce- sarjeva šagra in tja pride neka avstrijska godba v slikovitih obla- čilih, poleg te pa še nekaj drugih skupin, med temi tudi tržaška god- ba v avstrijskih mornariških uni- formah.

Smrtna nesreča na cesti Tržič-Gradež

V petek okrog 23. ure se je na cesti Tržič - Gradež (nedaleč od križišča za Marino Julio) pripetila huda prometna nesreča, ki je terja-

Kino

Cortea

CORSO 18.00-22.00 «L'ultimo squa- dro». S. Girolami. Barvni film. Ju- tri: 18.00-22.00 «Rocky». S. Stal- lone.

VITTORIA 17.00-22.00 «Le porno svede». Lo vlogiono cosa». Prepo- dan mladini pod 18. letom. Jutri zaprto.

Irzi

EXCELSIOR 18.00-22.00 «Il gatto- pardo». Jutri: 18.00-22.00 «Agente 007: Moonraker».

PRINCIPE 18.00-22.00 «Il soldato Giulia agli ordini». Jutri: 18.00-22.00 «Le porno infermiere della clinica del sesso».

Novi Gorici

in okolica

SOCIA Danes zaprto. Jutri: 18.00-20.00 «Cas nečolnosti». Angleški film.

SVOBODA 18.00-20.00 «Zlati dečko in slado deklet». Nemški film. Ju- tri: 18.00-20.00 «Yankies», Ame- riški film.

DESKLE 17.00-19.30 «Yankies». Ame- riški film. Jutri zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes vedan in ponoči je v Go- rici dežurna lekarna Providenti, Traynik 34, tel. 84 972.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada

RODILI SO SE: Francesco Mauri, Victor Mauri, Alessandro Mazza, Lara Paulin, Gianfranco Bosio, A- lessandro Gigante, Cristian Bordon, Elena Martellon, Elisa Griom, Ta- maria Stocora, Andrea Battistel, Raf- aele Sanson, Luka Bresciani, La- vinia Tunini in Elisa Tunini.

UMRLI SO: 71-letna Concetta A- iello vd. Surano, 57-letna Raimon- da Gurian, 73-letni Egidio Manaz- zon, 86-letni Anna Orasietti, 71-letna Maria Regiani vd. Bigotto in 92- letna Jožica Stekar vd. Marassi.

OKLICI: Franco Gratton in Igli Niccoli, Renato Lante in Maria Ca- riolatto, Alfonso Villani in Viviana Posar, Silvano Marangon in Laura Chebar, Silvano Milocco in Loren- zina Misson, Franco Kukovac in Manuela Ferfolja.

DOBRO ZNANA

KATOLIŠKA KNJIGARNA

V GORICI - Travniki 25 - (Piazza Vittoria 25)

nudi veliko izbiro kvalitetnih zvezkov po stari lanskni ceni. Šolske potrebščine. Tehnične predmete ROTTRING - HARDT- MUTH, CASTEL FABER, Proizvodje PELIKAN, Pastele REM- BRANDT, Papirje Schoellershamer, Fabiano in druge vr- ste. Nalivna peresa najboljših znamk. Vse predpisane šolske knjige. Strokovne in literarne knjige domačih in tujih založb. Slovarje vseh evropskih jezikov.

KRAŠEVEC, KI MU JE KOLESARJENJE ŽE ŠEST DESETLETJ PRILJUBLJEN «KONJIČEK»

NEUTRUDNI FRANČKO
OD 6. LETA NA KOLESU

Vedno več je ljudi, ki radi se-
dejo na kolo. K temu jih silijo
po športnem izživljanju, včasih
želja po šušljanju, v zadnjih
časih pa tudi vedno višje cene goriv-
a. So pa tudi kolesarski navdu-
šenci, ki jim je kolesarjenje velik
živetje in predjelo cel svoje po-
litike in prosti dnevi — na kolesu.
Eden takih je rusični ljubitelj ko-
lesarjenja Franc Milčič, ali Fran-
čko, kot mu pravijo domačini.
Franc, ki je zelo popularna o-
sebnost na našem Krasu in ki se
svojemu kolesu še ni odpovedal, pa
čeprav se bliža že sedemdesetu letu.

Vpr.: Ali bi nam se prav na
kratkem predstavi?

Odg.: Rodil sem se oktobra 1914
in živim v Zgoniku. Sem srečno
poročen že 42 let in imam dve
hčeri. V naši družini nas je bilo
osem otrok in sem eden od štirih
še živih bratov. Rad imam naravo
in živim in se v prirodo večkrat
odpravim. Sem navdušen gobar in
poznam vse vrste, kar jih raste
na Krasu. Že od mladih nog pri
nastajam pred zoro in opazujem
naravo, ko se prebujajo iz sna.

Vpr.: Od kdaj pa pravzaprav
kolesarite?

Odg.: Začel sem se zelo zelo
mlad. Ko sem bil star komaj 6
let, sem dan za dnem nosil kosilo
očetu, ki je delal na železnici med
Prosekom in Nabrežino. V tistih
časih so bili le redki tisti, ki so
imeli kolo. V Zgoniku je bilo tedaj
le 8 koles. Ko sem končal osnovno
šolo, sem se zaposlil v Trstu kot
čevljar in sem tam služil dokler
me niso 1940 poklicali v vojsko.
Skoraj vsak dan sem se vozil na
čelo s kolesom. V začetku leta
1946 pa so mi poudili službo ob-
činskega sluga za zgoniško območje,
ki je tedaj imela svoj sedež v
Nabrežini. Pa tudi za nabrežinsko
območje sem opravljal službo in
vsako jutro sem se s kolesom
odpravil v Nabrežino in bil tako
rekoč ves dan na kolesu. Opravljal
sem posle tudi za Jamle, ki so
takrat spadale pod nabrežinsko
območje. Med vrstičnim domom sem
spet opravljal posle v Trnovcih
in še v drugih vaseh zgoniške ob-
čine. Neopredeljena sem služboval
tako do konca leta 1972.

Vpr.: In kako ste vzljubili kolo?

Odg.: Že kot deček sem bil pre-
cej živahnega značaja. Skušal sem
prekuziti vse, kar je bilo za me-
ne neznan. In takrat sem bil po-
nosen, da se morem še tako majh-
nem peljati na kolesu.

Vpr.: In kako, da niste nikoli
tekmovali?

Odg.: Zares, nikoli mi ni bilo,
da bi tekmoval. Kolesarstvo je
bilo le moj konjiček. V naših kra-
jih pa je bilo tedaj nekaj vidnej-
ših kolesarjev. Največ jih je bilo
v Gabrovcu. Med temi je izstopal
Angelo Verginella. Zgonik pa je
zastopal Alojz Petelin. Vedeti je
namreč treba, da so bile razmere
tedaj drugače, da so bili pogosti
kolesarjenja slabši, da ni mogel
vsakdo kolesa. Vrtu tega so
bile tedaj ceste, v glavnem se be-
le, makadamske, razen glavnih
cest, kot npr. Trst - Gorica, Trst -
Reka ter Trst - Postojna. To so
asfaltirali leta 1930. Upoštevati je
treba tudi, da kolesarstvo ni bilo
tako razvito in da smo uporabl-
jali izredno teška kolesa. Dodal
bi, da je moja prva plača pla prava
za kolo, ki bi lahko držalo vse
tedajne cestne razmere. Leta 1947
pa sem si kupil kolo velox, kakr-
šnega tedaj ni imel še nihče.

Vpr.: Kako pa je bilo s kolesar-
stvom med vojno?

Odg.: V letih od 1940 do 1943
sem bil kot vojak na Sardiniji,
nato pa dve leti na Siciliji. Če-
prav razmere niso bile za kolesa-
renje najboljše, sem si vendarle
kaj privoščil. Izposodil sem si ko-
lo od prijateljev ali ga vzel v
najem in se kar sam odpravil v
nemane kraje in vase.

Vpr.: Ste imeli slike s kom iz
matične domovine?

Odg.: Teh možnosti ni bilo. Pred
vojno, kdor ni imel sorodnikov v
Jugoslaviji, si sploh ni dal po-
sebnega lista. Po vojni pa, ko so se
razmere nekoliko udeležile, sem si
tako poskrbel dokumente in od
tedaj najraje zahajam s kolesom
prav k rojakom onem kraju.

Vpr.: Ste sodelovali tudi v ita-
lijanskim kolesarjih, oziroma kak-
šno so bili vaše odnose do njih?

Odg.: Bil sem prijatelj z vsemi.
Ker sem bil dve leti z očetom v
Italiji, sem dobro obvladal ita-
lijansko. Kljub temu ni prišlo
nikoli z njimi do resnejših stikov.

Vpr.: S kom ste se največ dru-
žili na vaših izletih?

Odg.: Največkrat sem imel dru-
žbo v openskih in tržaskih mladini-
cih, seveda v mladih letih. Na iz-
lete smo se odpravljali zgodaj zju-
traj. Pot nas je najpogosteje vo-
dila na Vipavsko, proti Postojni
in v Furlanijo. Čeprav so bile
ceste še bele in so bila kolesa
težka, smo dnevno prekosarili
tudi do 140 km. To pa je bilo že
veliko.

Vpr.: Se vam je kak poseben
dogodek vtisnil v spomin?

Odg.: Velikokrat sem padel, ker
pa sem bil gibčen, sem se vedno
znan izogniti hujšemu. V mladih
letih sem bil tudi strasten ple-
salec. Se vedno se spominjam,
kako sem se velikokrat odpravil
s kolesom na ples v stanje, in
sicer v znano plesišče Miramont.
Tja so tedaj zahajali predvsem
Kraševci in Vipavci. Večkrat se
je zaveda zavlekle pozno v noč
in smo se vračali že v jutranjih
urah. Pogostokrat mi je ob vrnit-
vi delal družbo prijatelj, ki je
zahajal k dekletu v bližnjo Hru-
sevo.

Vpr.: In danes še kolesarite?

Odg.: Letošnja pomlad ni bila
primerna zaradi mraza in dežja.
Vrtu tega se takrat nisem poču-
til najbolj. Upam, da se bodo
stvari uredile in sedaj, v zgodnji
jeseni nameravam ponovno se-
sti na kolo. Sedaj prav čutim po-
trebo po tem.

Vpr.: Raje kolesarite sam ali
v družbi?

Odg.: Meni je vseeno, vendar
nerad kolesarim v skupini, ki

Kmalu po vojni si je Franc Milčič oziroma Frančko omislil odlično
kolo znamke «velox». Bilo je to 1947. leta

šteje več kot tri kolesarje. Imam
rad manjšo skupino, ker se člo-
vek čuti bolj povezanega z osta-
li in je manj možnosti, da pri-
de do nesoglasij.

Vpr.: Brez dvoma ste velikokrat
prekosarili vs Primorsko? Kateri
predel vam najbolj ugaja?

Odg.: Najbolj mi ugaja Vipav-
ska, pa tudi okolica Postojne.

Vpr.: Bližate se sedemdesetu,
vendar bi vam jih marsikdo pri-
sodilo veliko manj. Čemu pripisuje-
te ta mladostni videz?

Odg.: Menim, da je k temu ve-
liko pripomoglo prav kolo, vendar
ne morem vsega pripisati kolesa-
renju, kajti glavno vlogo pri tem
ima sproščeno življenje, pa čeprav
sem doživel veliko hudega.

Vpr.: Kaj vam pomeni in kaj
vam je dalo kolesarstvo?

Odg.: Pomeni mi zdravje, do-
bro počutje, zabavo. Na kolesu
sem preživel veliko lepih trenu-
tkov. V dolgih letih pa sem prav
s pomočjo kolesa napravil ljudem
marsikatero uslugo, jim prihranil
veliko časa in poti in zato so mi
mnogi hvaležni.

Iz vsega tega lahko le sklepam,
koliko kilometrov je prevozil
neutrudni Frančko. Ko smo se
od njega poslovili, smo mu za-
leli še veliko zadoščenj na nje-
govem «konjičku», s tem pa smo
mu zaleli tudi še veliko let zdra-
vega in mladostnega življenja.

Z. S.

KONCERTNO-OPERA SEZONA V SYDNEYSKI OPERI

Odlična Händlova Alcina

V viličastni gledališki stavbi av-
stralske Opere v Sydneyu, eni naj-
zanimivejših arhitektonskih spo-
menikov našega stoletja, poteka
v štirih dnevih opera, koncertno,
dramsko in kinematografsko
okvirno izredno živahna se-
zona, predvsem opera sezona. V
čas, ko se v evropskih mestih
zaprti gledališča in pozivajo gla-
dališko in glasbeno dejavnost je
razni poletni festivali, se razvija
v Sydneyu redna zimska sezona
koncertov in gledaliških predstav
s pestrim glasbeno - dramskim
programom.

Po dnevnem ogledu ogromne
zgradbe, ki je vredna posebnega
opisa, se mi je za uvod doživeti
v tej ogromni hisi ponudila zve-
šč priročnik glasbenega in ar-
hitektonskega uživanja v veliki kon-
certni dvorani z najvišjimi orgla-
mi na svetu. Že sam vstop v ve-
liko in v svetlobnih odtenkih le-
sketalo se do dvorane, katere strop
in stene so iz bel, brezovine, pre-
vzame človeka, kot bi stopil v o-
gromno moderno katedralo. Osem
neviht luči osvetljuje arhitek-
tonske plastične krivulje v nese-
dih barvnih odtenkih, čeprav je
pridoliti še enobarven, igra se
in svetlobe, ki v enkratni lepoti
zarisujejo okrasje lokov in svodov.

Če po razsežni dvorani, ki se
z vseh strani polni z dva tisoč
sesto desetdesetimi ljudmi, je
enkratno. Rdeči sedeži, ki si
svojo skratko h-rvo v prazni dvo-
rani poživljajo kontrastnost z le-
som, se vse bolj izločajo v pi-
sani množici v raznobirnih oble-
kah, ki sedajo nanje. Med prilož-
nostno glasbeno v teku avstralske
zime, ki nastopi sredi junija in se
konča z nastopom pomladni sre-
dnega septembra, v šestindeseti
letni sezoni svojega delovanja. Pod
umetniškim vodstvom po svetu
znane dirigenta Louisa Frema-
uxa, ki je že tri leta glavni di-
rigent sydneyjskega orkestra, se
je predstavilo v sestavi nad sto
godbenikov kot homogeno glasbe-
no telo, ki slovi tudi izven svoje
domovine.

V prvi točki programa je orke-
ster v manjši zasedbi izvedel ljub-

ko uverturo iz prve manj znane
mladostne opere «Abu Hassan»
Carla Marie von Webra. Ekstotič-
ni koloriti psovodovne glasbene
melodije je bil prikaz, ki z zmer-
no zadržanostjo in kot uvodna toč-
ka koncerta s simpatijo sprejeta
pri poslušalcih.

Večje zanimanje je veljalo Ger-
shwinovemu koncertu za klavir,
ki je bil z avstralsko pianistko
Gweneth Pryor, živčno sicer v
Londonu in uspešno umetnico tu-
di v Severni in Južni Ameriki.
Značilnosti tega znamenitega de-
la, polnega jazovskih sinkop in
melodij bluesa, so prišle v iz-
vedbi odličnega orkestra in zlasti
soliste na klavirju, do slikovitosti
učinka, čeprav bi si želeli še
več impulzivnosti v tem raz-
dostnem gibanju ritmične ekscit-
nosti.

Po daljšem premoru, kjer si
oblastno v razsežnih prostori-
hodnikih rado potreže z osvežil-
nimi pijanci, prisostvujemo naj-
bolj zanimivi izvedbi Desete sim-
fonije v E-molu, opus 33 Dimit-
trija Šostakoviča v polni zasedbi
orkestra.

Uvod simfonije ustvarja neraz-
položeno zardok melanholijske
in sčrtni obliki. Zanimivo so preple-
ti solo instrumentov klavirja in
flavte prek — pizzicata — bre-
kanja s prsti po strunah violin in
viol, ki se razvijajo v zabrisani
ton valčka. Klarinet solo preide v
prvi fagot, ki vodi k vzponu dolgo
zadržane žalne sezone vzpe-
njanja, ki se epične tragedije.

Prispodobne borbe se vzbujajo
z rezkim a jedrnatim Scherzom, kjer
ton E klarineta vodi h kričevemu
zboru godbenega veta. Nato pote-
ka skrivnostno allegretto iz lah-
kotnega zvrzlega do pojavljajo-
čega se roga, ki vodi k naglemu
visku, preden je tišina spet vzpo-
stavljena.

Finale začenja z dolgim sloves-
nim uvodom dopolnjenim s solo
oboo, flavto in fagotom. Flavta
in klarinet izstopata kot vrtnice
strasti in divje veselje, kot pod-
laga za sledišči allegro.

Prav prečiščene določeni go-
stobesednosti in glasbe počasni
uvodov, s katerimi avtor tik pred
koncem za dolgo ne utiša razpo-
loženja radosti, so Šostakovičeve
odlike, ki jih je sydneyjski orke-
ster izvedel do bleščaste uigra-
nosti.

Opera sezona izpružuje zelo bo-
gat program vse od najstarejših
opernih del kot so Händlova Alci-
na ali Meyerbeera delo Hugo-
not, do najbolj priljubljenih del
železnega repertoarja kot so Ver-
dieva Traviata, Macbeth in De-
goleto, Puccinijeva Tosca in De-
kleta z zlatega Zabada, Mozartova
Figarova svatba, Smetanova
Prodana nevesta do moderne
Janáčkove opere Jenfa.

Predvsem preseneča uvrstitev
Händlova, skoraj že pozabljene in
malo kje izvajane baročne opere
Alcina, ki za čudo privlačijo in
navdušujejo Avstralce. Alcina je pr-
va Händlova opera, ki si je utrla
pot na avstralski operni oder.
Uporizritev Alcine, kakršno je
Händel skomponiral po konvencio-
nalni obliki opera seria, je zelo
težko izvesti na modernem gleda-
liškem odru po umetniški kot teh-
nični strani. Delo je preveč od-
maknjeno, zato so potrebni kom-
promisi, kajti kastrov z žens-
skimi glasovi, ki so nekaj na-
stopali v baročni operi, ni več.
Zato sta se postavljata pred-
stave, tenkočutni dirigent Robert
Bonyne in iznajdljivi režiser Ro-
bert Helpmann odločila dodati
moški vlogi glavnega junaka Rus-
giera, v katerega je zaljubljen

EMIL FRELJH

Radio Vizija

Nedelja, 23. avgusta 1981

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

11.00 Masa
11.55 Nabožna oddaja
12.15 Zelena črta
13.00 Jazz koncert
13.30 DNEVNIK
13.00 Aventure
17.45 Braccio di ferro
18.00 «Una città in fondo alla
strada» 2. del
19.00 Policija s cilindrom — na-
sprtniki Sherlocka Holmesa
— TV film
20.00 DNEVNIK
20.40 Ameriško dekle — 2. del
22.15 Hit parade
22.45 Sportna nedelja
23.20 Napoved programa za pri-
hodnje dni
Ob koncu DNEVNIK
in Vremenska slika

Drugi kanal

11.00 Simfončni koncert
12.00 Tenelji islama — dok.
12.40 Harold Lloyd show
13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. uri
13.15 Mindy — TV film
16.30 DNEVNIK 2 — Športne vesti
18.55 Kodeks 07: Varšava:
Čudna nesreča — TV film
19.50 DNEVNIK 2 — Vesti
20.00 DNEVNIK 2 —
Nedelja sprint
20.40 Tagli ritagli e Frattaglie:
Mali magazin televizijskega
humorizma
21.40 Cuore e batticuore — Sree
in utrip — TV film
Prostitutko so našli mrtvo.
Njena prijateljica Sandie
telefonira znanj Jennifer
Hart, ki je pred nedavnim
napisala daljšo reportažo o
povzaru prostitucije, naj bi ji
priskočila na pomoč. Toda
že naslednjega dne zvečer
so tudi njo umorili. Ko pa
pride na vrsto tudi Jennifer
Hart, ki so jo zamenjali za
prostitutko in ki bi pri tem
kmalu izgubila življenje,
kako vendarle odkrijejo
tudi morilca. Odkrije ga Jo-
nathana Gre za nekega poli-
cijskega agenta, ki se hoče
maščevati zaradi smrti svo-
je matere. Bila je to ženska
rdečih las in zato policijski
agent umori vsako žensko
rdečih las, na katero naleti
23.30 I Butteri — film
Ob koncu DNEVNIK 2 —
Zadnje vesti

Tretji kanal

16.00 Sport
17.20 «La banda» — film
19.00 DNEVNIK 3
19.20 Koncerti
20.40 Prigoda
Film nam prikazuje življe-
nje nek zivalske družine, ki
ji sledi skozi vse leto sku-
pina filmskih ljudi. In tako
smo priča njihovemu vsak-

TRST A

8.00, 13.00, 14.00, 19.00 Poročila;
8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Sv.
masa iz župne cerkve v Rojano;
9.45 Praznična matineja; Poslušaj
li boste. Sporedi narodnozabavne
glasbe; 11.00 Mladinski ogled; «Ma-
li dudari»; 11.30 Nabožna glasba;
12.00 Narodnostni trenutki Slove-
nov v Italiji, Klasiko, a ne pre-
srešno; 13.20 Poštni predal: Glas-
ba po željah; 14.10 Glasbeni spo-
redilni in prenosi z naših kulturnih
prireditelj. Izbori iz tedenskih od-
daj.

KOPEP

(Italijanski program)
7.30, 8.30, 11.30, 13.30, 14.30, 19.30
Poročila; 8.15 Horoskop; 9.30 Pi-
sma Luciano; 10.00 Z nami je;
10.30 Glasbeni intermezzo; 10.45
Mozaik; 11.00 Dogodki in odmevi;
11.15 Festivalbal; 11.32 Kim; 12.10
Glasba po željah; 14.33 Superclas-
sifica; 15.15 Stisk roke; 15.30 Na-
ša diskoteka; 16.00 Free show;
16.30 Koncert na trgu; 17.00 Po-
povke tedna; 18.00 Ritmi s kitaro;
18.15 Jug. motivi; 17.45 Koncert
za godala; 19.45 Nasvidenje jutri.

KOPEP

(Slovenski program)
8.30, 9.30, 14.30 Poročila; 8.00
Veselo v nedeljsko dopoldne; 8.05
Jutranji kolekar; 8.15 Obvestila
in reklame; 8.37 Kinospored, ob-
jave; 9.00 Kmetijski nasveti; 9.03
Nedeljski spored zabavne glasbe;
10.00 Zaključek; 10.40 Najava spo-
reda; Sosednji kraj; In budje;
14.40 Glasbeni notes; 15.00 Glasba
po željah; 16.00 Radio Koper; 16.30
obisk; 16.15 Poje Dubrovka; 16.30
Programi tedna; 16.40 Zabavna
glasba; 17.00 Nepozabne narodne;
17.30 Primorski dnevnik; 17.45 S
skupino Rudolfovo; 18.00 Za vsa-
kogar nekaj; 19.00 Zaključek.

RADIO 1

8.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00
in 7.00 Glasba za praznični dan;

danjemu življenju kot tudi
njihovemu vsakdanjemu bo-
ju z drugimi živalmi, pa tudi
v njihovem lovu na jelena.
Pri tem pa vendarle ugotov-
imo, da j najhujši sovraž-
nik teh živali človek

21.30 DNEVNIK 3
22.25 Poletna karavana

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

10.20 Poročila
10.25 Sezamova ulica
11.25 Soferja — TV nadalj.
12.30 Narodna glasba
13.00 Kmetijska oddaja
14.10 Jugoslavija, dober dan
14.45 Poročila
17.25 Srečanje v studiu
18.20 Sportna poročila
18.30 Na kraljevski poti za son-
cem — film

Film je spektakel, ki nas
popelje v čas takoj po od-
kritju Amerike, v čas Piz-
zarovega prodiranja v azte-
sko kraljestvo, v čas, ko so
spanci v pohodu za zlato
počepnili neverjetne zločine
nad domačini. Pastolovska
zgodba filma pa ne seže v
kaskadno zgodovinsko a-
nalizo, zadovolji se le s po-
vršnim, tudi filmsko nepre-
težnim prikazom vnanje
akcije.

20.15 Risanka
20.24 Zorno do zrna
20.30 DNEVNIK
21.00 Bilo je, pa je minilo — TV
nizanka

22.05 Umetnost stare šole

Vdžol starodavne poti, ki
se vije ob dolini Ibra so v
srednjem veku nastale ste-
vine utrdbe — gradovi in
samostani, skriti pred ne-
mirnimi vojnimi in osvaja-
ji v rodovitnih predelih teh
krajev. Med njimi se še po-
sešno odlikujejo po svoji ar-
hitekturi in freskah cerkev
apostola Petra in Pavla v
Novem Pazaru. Djurdjevi
stebri, samostan Sopoćani na
izviru Raške, ki se uvršča
med svetovna kulturna bo-
raštva, in Žiža.

22.35 Poročila
22.40 Športni pregled

Koper

17.30 Film
19.00 Aktualna tema
19.30 Otroški kotiček
20.15 27 kanal
20.20 Tolka roparjev — film
22.00 Volna dolina — TV film
22.50 Glasbeni nokturno

Zagreb

15.40 Belstonski lisjak
18.50 Gangsterji okoli ringa

SVICA

17.40 Jablana — TV film
20.35 Catherinein zadnji ples — film

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30,
19.30 Poročila; 6.00 do 7.55 Jutra-
nji program; 8.15 Danes je ne-
delja; 8.45 Kaj je humorizem; 9.35
«I barokne vacanze»; 11.00 in
11.35 Prireditelj: koncert; 12.00
Tisec poredkov; 12.45 Hit parade;
13.41 Sound-Track; 14.00 V ne-
deljo na nam; 19.50 Ribje biserov;
22.40 Lahko noč Evropa.

LJUBLJANA

7.00, 9.00, 10.00, 11.00, 13.00, 15.00,
18.00, 19.00 Poročila; 7.15 Danes
je nedelja; 8.00 Jutranji
kronika; 8.30 Zdravo, tovariši vo-
jak!; 9.07 Radijska igra za otro-
ke; 9.49 Skladbe za mladino; 10.05
Se pomnite, tovariši!; 11.05 Nedeljs-
ka matineja; 12.00 Naši poslušal-
ci čestitajo; 13.00 Na današnji
dan; 14.10 Obvestila in zabavna
glasba; 14.20 Za kmetijske proiz-
vajalce; 14.50 Pihalne godbe; 15.05
Humorske take tedna, Coco Cha-
nel; 15.05 Uboje ženske; 15.25 S popev-
kami po Jugoslaviji; 16.10 Pri nas
doma; 16.30 Nedeljski repertoar;
16.55 Listi iz notesa; 17.15 Minute
za EP; 17.20 Gremo v kino; 18.05
Popularne operne melodije; 18.50
Radijska igra - Alain Franck; O-
bisk iz Pariza; 19.30 Na zgornji
polici; 20.00 Radijski dnevnik; 20.30
Obvestila in zabavna glasba; 20.35
Lahko noč, otroci!; 20.45 Glasbe-
ne razglednice; 21.00 V nedeljo
zvečer; 22.30 Glasbena tribuna
mladih; 24.05 Lirični utrinki; 24.10
Mozaik melodij; 01.05 - 5.30 Nočni
program - glasba.

TEDENSKI SPORED JUGOSLOVANSKE TELEVIZIJE

TOREK, 25. avgusta

LJUBLJANA

18.45 Poročila; 18.50 Beli del-
fin; 19.05 Gorska folklor; Poljs-
ka; 19.35 Obzorik; 19.45 To je
treba doživeti; 20.15 Risanka;
20.26 Zrno do zrna; 20.30 Dnev-
nik; 21.00 Razgovor z Vladimirom
Bakarčevićem; 21.50 Claudine - za-
dnji del TV nadalj.; 23.15 V za-
menju; 23.30 Za lahko noč z Ro-
kom Klopčičem.

KOPEP

17.20 Film; 19.00 Odprta meja;
19.30 Otroški kotiček; 20.15 Sti-
čišče; 20.35 Nezanane v moji po-
stelji - film; 22.00 Danes; 22.10
Ustvarjanje Titove Jugoslavije;
23.00 Baletna oddaja.

SREDA, 26. avgusta

LJUBLJANA

17.25 Dobjo; Borac - CSKA, roko-
met; 17.45 Risanka; 18.55 Poročila;
19.00 Rdeča zora; 19.30 Ob-
zorik; 19.45 Prijatelji glasbe;
20.26 Zrno do zrna; 19.30 Dnevnik;
21.00 Reportaža o mestu Biloli;
21.05 Igre brez meja; 22.10 Minia-
ture: Zgodba o štiri livarni.

KOPEP

17.30 Film; 19.00 Rock koncert;
19.30 Aktualna tema; 20.00 Risan-
ka; 20.15 Stičišče; 20.35 Strastne
ži - film; 22.00 Danes; 22.10 Do-
kumentarna oddaja; 22.50 Osmo o-
fenz

V ŽARIŠČIH NAPETOSTI - Piše Pavel Stranj

Južnoafriška republika kaže zobe

Beli rasistični režim v Južni Africi daje videz trdnosti, tako nasproti svojim zunanjim sovražnikom, to je vsem svobodnim afriškim državam onstran njegovi meje, kot nasproti svojim notranjim grožnjam, ki izhajajo iz izkorisčenega črnopolnega afriškega prebivalstva.

Doslej je gospodarska, finančna in tehnološka premoč belih dajala tej manjšini precejšnjo gotovost, poleg tega pa skuša bela oblast tudi tu uvesti igranje «deli in vlada», kjer naj bi bili izigrani ostali dve skupini v državi: brezpravni črni Afričani in vmesna plast mešanecv in Azijcev.

Črni upor v Sharpevillu, leta 1960, je prvič pokazal, da nekaj šepa v tem sistemu. Upor v Sowetu, leta 1976, ko je v več mesecih spopadov izgubila življenje nad 500 mladih Afričanov, pa je začel novo obdobje, ko si belci lahko pričakujejo vse večjo ostrinjo in bolj organiziran odpor črnih, ki prerasča že v pravi upor. Poleg tega notranjega razvoja se je po Sharpevillu marsikaj zgodilo tudi izven državnih meja: nekdanji portugalski koloniji Angola in Mozambik sta si z orožjem priborili neodvisnost in celo Smithov sorodni in zavezniški rasistični režim v Rodeziji je moral kloniti pred afriškimi osvobodilnim pohodom.

Belci v Južni Africi so že zelo jasno pokazali, koliko so pripravljeni popuščati. Med njimi je sicer nekaj razlik: «popustljivost», liberalni (abor, ki ima največ privrženecv med potomci afriških naseljenecv in ki ima najvidnejšega predstavnika v «kralju zlata in diamantov» Henryja Oppenheimerja, je za to, da bi sistem rasnega zatiranja nekoliko omilili in ga napravili sprejemljivejšega, kar bi državi omogočilo tudi razviti svoje odnose, zlasti gospodarske, s sosednjimi afriškimi državami. Ta omilitelj pa ne bi spremenila bistva sedanjega izkorisčanja črnega prebivalstva in dokaz za to je, da je tudi ta tabor odločno zavrnil vse zahteve osvobodilnega gibanja, ki naj bi bile predpogoji za kakršenkoli dialog. Zahteve so bile tri: izpostavitve političnih zapornikov; dovoljenje afriškim političnim organizacijam, da legalno delujejo in vrhitev političnih beguncv.

Drugi tabor, med belci, je dosti bolj odkrit; v njem so potomci burav, to je holandskih naseljenecv, ki živijo pretežno na podeželju in ki so za nadaljevanje sedanje politike, kar naj omogoča vse večja oborožitev belega prebivalstva. Z Afričani se mislijo pogovarjati samo z orožjem.

Zato ni čudno, če zadnja leta Južna Afrika vse bolj veča svoje stroške za oborožitev. Ti so se leta 1974 povečali za 46% v primerjavi s prejšnjim letom.

tom, v naslednjih treh letih pa po 25%. Kar 1.200 podjetij ima pogodbe z državo za izdelavo in dobavo orožja. Južna Afrika je dobila dovoljenje za izdelavo doma vsega orožja, kar ga potrebuje za svojo «obrambo»; med državami, ki ji pri tem najbolj pomagajo lahko navedemo ZDA, Francijo, Anglijo, Nemčijo, Japonsko in Južno Korejo. Zapore ima svoj pomen. Navedene države niso le gospodarsko najbolj razvite, ampak tudi tiste, ki so najbolj udeležene v tamkajšnjem gospodarstvu. ZDA imajo tam 350 podjetij in zelo veliko soudeležbo v delniških družbah. Samo v letu 1979 so te družbe naložile v Južno Afriko 2,4 milijarde dolarjev. Ravno tako je zelo močna soudeležba držav Evropske gospodarske skupnosti.

Prej je bila beseda «obramba» postavljena med navedence, ker Južna Afrika pojmuje svojo obrambo precej enostransko: leta 1976 je parlament odobril zakon, ki podeljuje vladi «pravico», da vojaško posega izven svojih meja, če smatra to za potrebno, na celotnem območju Južnoafriške juga, to je južno od ekvatorja. Dejansko je ves južnoafriški vojaški stroj usmerjen v napadalnost, po modelu, ki precej spominja na izraelskega. «Pas ogroženosti» obsega za južnoafriške vladne močve poleg sedev tudi Zambijo in Tanzanijo.

Struktura južnoafriške vojske je zato precej različna od drugih. Redne vojske je razmeroma malo: po zadnjih razpoložljivih podatkih, iz leta 1973, naj bi ta štela le 17.000 mož v vseh treh rodovih (letalstvo, mornarica in pehota). Ti kadri naj bi služili kot jedro, hrbtenica in ogrožena, na katerega naj se v primeru potrebe vključijo ostali 82.000 rezervistov, ki pa imajo zelo pogoste, zahtevne in dolge dobe vaj. Poglavitje zase pa so oddelki, ki jih v običajnih vojskah imenujejo «posebni», v južnoafriški vojski pa tvorijo večino. Posebno izurjenih mož za vpade in boj na težkih terenih je bilo omenjenega leta 75.000. Ti in del redne vojske so v stalnem stanju pripravljenosti. Ni treba posebej poudarjati, da je vojska odlično oborožena, in da je leta 1979 prišla tudi do atomskih bombe.

Jasno je, da v tej vojski ni prostora za Afričane. Dodeljeni so le za pomožna dela, medtem ko imajo Azijci in mešanici posebne, ločene enote, ki lahko delujejo skupaj z belimi in pod njihovim nadzorstvom. Kot zanimivost še mala podrobnost: posebno vlogo v urjenju južnoafriških enot so imeli bivši pripadniki nacistične vojske, ki so pribežali sem in od katerih jih precej še aktivno deluje, zlasti v obveščevalnih službah. Saj, tudi bivši predsednik republike Voerster je bil med vojno zaprt zaradi sodelovanja z nacisti.

NEKAJ STATISTIČNIH DEJSTEV O APARTHEIDU

Prebivalci to je v % celote pripadajoče ozemlje to je v % celote	Belci 4.160.000 19 % 1.068.719 kv. km	Črnci 17.745.000 81 % 152.322 kv. km
število prebivalcev na enega zdravniška: otroška umrljivost primeri tuberkuloze l. 1973	87,5 % 370 2,7 % 824	12,5 % 45.000 20 - 50 % 55.328
mesečna plača rudarja l. 1975 plača industrijskega delavca letni državni prispevek za otroka delež volivcev v parlament	663 randov 512 randov 258 randov 100 %	71 randov 109 randov 19 randov 0 %

(Podatki brez drugih pojasnil se nanašajo na stanje leta 1974)
(Rand je južnoafriška valuta, ki je oktobra 1978 veljal 945 lir)

TRŽAŠKI DNEVNIK

Pri Sv. Ivanu in v Podlonjerju načrtujejo novo prosvetno sezono

Kljub temu, da se čas počitnic še ni končal, se kulturna dejavnost pri Sv. Ivanu in v Podlonjerju že prebujala. Ob tem moramo omeniti predvsem srečanje žensk, ki so se že dolgo pripravljale na šivanje krajevskih narodnih noš, to srečanje pa je končno privedlo do konkretnega dela. Med drugimi so bile na srečanju prisotne domačinke narečna pesnica Marija Mihot, aktivna kulturna delavka in obojica valka slovenske zgodovine naših krajev Pavla Kolarič ter izvedenka v izdelovanju narodnih noš A. drijana Regente, ki ima že izkušnje s tako pobudo, kakršna je bila pred časom na Proseku. Seveda so pri tem delu povabljeni vsi zainteresirani. Kaže, da bodo nekatere narodne noše pripravljene že za praznik mandričev, ki bo septembra. To bo že tretji praznik te vrste, ki je vsako leto žel večji uspeh. Organizatorji se namreč za vedajo, da le s takimi skupnimi pobudami in dejavnostmi bodo lahko ohranili oziroma obudili stare običaje, na tudi narodno zavest, ter seznanili ljudi obeh narodnosti s kulturnim bogastvom naših delev.

Včeraj pa je bila v tem računih mala družabnost v čast nekaterim domačinom: na medicinski fakulteti tržaške univerze je namreč doktoriral Ivo Petkovšek, na aeronomski fakulteti pa Vitjan Sanein, na slovenskem znanstvenem liceju je diplomiral Fulvio Doyvan. Poleg tega smo praznovali tudi skrajšani poroki Ivota Petkovška in Rosane Maizgaroli. Vsi ti mladi so zadnja leta obilno prispevali k pozitivni kulturne in družbene življenja med svetovnoizbranimi podlonjerškimi Slovenci. Vse to prireditelji kulturni društvo Skamperle in Union ter Rajonska skupnost vinogradnikov in vrtnarjev s sodelovanjem Odбора Ljudskega doma Podlonjer.

Rajonska skupnost vrtnarjev in vinogradnikov organizira izlet na Gorenjsko z ogledom ljubljanske mednarodnega vinskega sejma pod vodstvom mladega aeronoma Vitjana Saneina, ki bo dne 6. septembra. Ta izlet rajonske skupnosti spada v širši program dejavnosti.

Zadnja pot Viktorja Bandija

Pretekli teden so na dolinskem pokopališču položili k večnemu počitku Viktorja Bandija iz Prebenege. Viktor Bandi se je rodil leta 1909 kot tretji sin Josipa Bandija. Živel in odrasčal je na domači kmetiji in se vse življenje posvečal samo delu in domačiji. Tih in delaven je živel v odmaknjenosti in hrupe življenja ga je oplazil samo med vojno, ko so ga Nemci prijeli in odpeljali na prisilno delo. Pol leta je prebil v taborišču, od koder pa so ga odpustili zaradi šibkega zdravja. Odtlej so se mu dnevi in leta mirno iztekali v Prebenegu. Že od nekdaj je bil bolhen, z leti pa se je njegovo zdravstveno stanje še slabšalo. Pred kratkim je bil operiran, vendar so po operaciji nastopile komplikacije, ki so ga prejšnji teden za vedno odtegnile njegovim dragim.

V PETEK ZVEČER V BOLJUNCU

Prijetno srečanje z mladinci ki čistijo dolino Glinščice

Člani WWF seznanjeni s problemi Brega - Nastop Tržaškega oktela

V Boljuncu se te dni mudijo druga izmena skupine članov organizacije WWF, ki čisti porečje Glinščice in ureja njeno okolje. Skupno sestavljajo fantje v dekleta iz različnih krajev Italije, tako z daljnega Brega, iz Catanie, kot iz Abruca, Lombardije in drugod. Ker deluje skupina v slovenskem okolju, so njeni člani izrazili željo, da bi se поблиže spoznali z življenjem in zgodovino Slovencev na Tržaškem, posebno pa v Bregu.

Željo sta jim v petek zvečer izpolnila prof. Samo Pahor in Tržaški okteti. Bilo je to zelo priročno srečanje v prostorih novega otroškega vrta v Boljuncu, srečanje, ki se je po začetni spotaljivi improvizaciji na koncu sprevrglo v lepo prijateljsko doživetje.

Prof. Pahor je gostom iz Italije zelo sintetično, a zelo nazorno opisal zgodovinske in gospodarske značilnosti Brega in živo prikazal življenje domačinov v boj za krokar, od časov prve naselbe pa do današnjih dni, ko je precejšnje območje ravniškega dela dolinske obine pogoltnila industrija.

Tržaški okteti pa ji zavzetim mladincem predstavili nekaj najrazličnejših skladateljev in njihovih stvaritev iz slovenske glasbene zakonice od Gallusa do sodobnih živčnih avtorjev, predvsem tržaških, poseben poudarek pa so oktetovalci namenili tudi slovenski ljudski pesmi.

Včeraj se je prijetno končal ob kosarcu vina in priprizku.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB Z OPCIN
V spomin na Bernarda Daneva daruje Zora Milčič vd. Hrovatin 10.000 lir.

Namesto cvetja na grob Marije Hrovatin daruje Karlo Kralj 10.000 lir.

H. S. daruje 10.000 lir.
ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ BORST
Ob 50. obletnici smrti brata Karla Zaharja darujeta Milka in Rudi 20.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ KRIZA
V spomin na pok. očeta Ivana Čaha darujeta Davci in Marta 10.000 lir.

Rihard Sedmak z družino (Križ 23/A) daruje 10.000 lir.
Namesto plačila za «ščifo» pok. Josipa Kosute daruje Frančko Stefancić (23) 30.000 lir.

V spomin na Draga Curka in gospo Elviro Koren daruje Grozdina 10.000 lir za Glasbeno matico.
V spomin na Marijo Mihalčič Šik darujeta Aldo in Elda 5.000 za TPK Sirena in 5.000 lir za Skupnost družina Općine.

Ob priliki «Poletnega praznika» v Boljuncu darujejo za izgradnjo Doma partizanov v Boljuncu: Marino Pregarc 55.000, Drago Ota 50.000, Tiberio Maver 20.000, Drago Zerial 6.000, Andrej Grgić 2.000, Vilko Zobeč 10.000, Damjan Maver 10.000, Zdravko Zerial 10.000, Josip Samec 10.000 in Ivan Salvi 5.000 lir.

V spomin na Dino Jancić darujeta Mila in Ernest 10.000 lir za SD Polet.

V spomin na Marijo Skabar daruje Branko Ličen Izola 1000 ND za pevski zbor Srečko Kumar.

Ob priliki poroke hčerke Wilme daruje Srečko Orel z družino 50.000 lir za sekcijo KPI Prosek - Kontovel.

V počastitev spomina Alojza Debelisa daruje družina Fonda 15.000 lir za PD Kolonkovec - Zenjan.

V spomin na dr. Zarka Simončiča daruje Milena Lipovec 10.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju.

V spomin na dr. Zarka Simončiča darujeta Sonja Kozina in Olga Danič 15.000 za SD Polet in 15.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na mamo Erminijo Tence daruje sin Oskar z družino 30.000 lir za Center za rakasta obolenja.

V spomin na Bogomila Kralja darujeta Marija in Južo Šegina 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin na drago mamo Emilio Budin darujeta Milka in Pavlo Kocman 30.000 lir za SK Kras.

Namesto cvetja na grob Bogomila Kralja darujeta Sonja in Lojze Majovski 5.000 lir za ženski pevski zbor Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Bogomila Kralja darujeta Anita in Bruno Metelko 10.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V počastitev spomina drage sestrice Gligje Doles darujeta Dana in Sonja 10.000 lir za TPK Sirena.

Namesto cvetja na grob Milka Puriča darujeta za SK Kras Marija Skabar (Repen 39) 5.000 in Bogdan Ravbar (Col 23) 10.000 lir.

V počastitev spomina Marije Starčič in Mihalčič in Danila Saneina daruje Vojko Breclj in družina 30.000 lir za TPK Sirena.

Ob drugi obletnici smrti žene Marije darujejo mož Angelo, sin Enzo in hči Livija z družinami 20.000 za SD Primorec, 20.000 za Godbeno društvo Parma iz Trebč in 10.000 lir za Skupnost družina Općine.

V počastitev spomina Viljema Čoka daruje družina 10.000 lir za TPPZ Pinko Tomažič.

Družine Kuret in Batich darujejo 50.000 za KD Slavec, 50.000 za KD Lonjer - Katlnara in 50.000 lir za SD Adria.

Namesto cvetja na grob Draga Curka daruje Petkovšek (Petronio) 10.000 lir za Glasbeno matico.

Namesto cvetja na grob Milka Puriča daruje Karlo Kralj (Col 64) 10.000 lir za pevski zbor Srečko Kumar.

Namesto cvetja na grob Ljuba Šušteršiča darujeta Sonja in Mario Žužek 10.000 lir za SK Kras.

Vsem tistim, ki so z darovanjem

TRŽAŠKA POKRAJINA RAZPIS NATEČAJA

Prot. št.: 27/561-81

Predmet: dobava in postavitve skalne obale v zaščito zidu - valo na vzdolž pokrajinske ceste v Miljah med Sv. Rokom in Lazaretom.

PRESIEDNIK v smislu zakona št. 14 z dne 2. februarja 1973

OBVEŠČA

da je razpisan natečaj za poveritev zgoraj navedenih del v obliki zasebne licitacije (čl. 1 odstavka a) zakona) s predložitvijo tajnih ponudb, v katerih bo naveden odstotek znižanja na osnovni ceni licitacije 113.200.000 lir.

Zainteresirani lahko pošljejo prošnjo na kolikovanem papirju na upravo tržaške pokrajine (Ul. Geppa 21, Trst) do 12. ure 8. septembra 1981.

Predsednik (dr. Carlo Ventura)

podpiraj dijaško matico

Mali oglasi

telefon (040) 794672

PRODAM horizontalno stiskalnico (prešo) za grozdje znamke Howard motopress kapacitete 16 hektolitrov do 25 stovov grozja. Telefonirajte na 0481/85-153.

ODDAM v najem opremljeno sobo s souporabo kopalneice moškemu ali ženski. Pogoji: zaposlen/na v državni službi. Telefon 040/752907.

ISCEM pomočnico za občasno temeljito čiščenje stanovanja. Telefonirati na št. 040/412507 vsak dan od 13.30 do 14.30.

OSMICO je odprl Virgilij Radetič v Sabljicah (Jamle). Toči belo in črno domače vino.

NA PRODAJ bar - trafika z dovoljenjem za točenje alkoholnih pijač, turistično področje, velik promet, takojšnji prevzem. Tel. 040/64-425.

V NAJEM oddam rulotko za štiri do pet oseb v Poreču. Telefonirati od jutri dalje na št. 040/793364.

ESTETSKI salon «Ružica» v Boljuncu obvešča cenjene stranke, da

bo salon zaprt do 1. septembra zaradi letnega dopusta.

PRODAM motokultivator Pasquali 11 konjskih moči Franc Cibic, Ul. Brigata Cuneo št. 20 Podgora.

KUPIM ape 50 ccm. Telefon 040/223701.

HONORARNO ali stalno zaposlimo uradnico/ka tudi priletno/ega z delnim znanjem srbohrvaščine. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Srbohrvaščina».

ISCEMO za občasno prevajanje korespondenta za angleški jezik. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Prevajalec».

PRILETNI sestri iščeta osebo, ki bi jima nudila družbo in stalno gospodinjstvo pomoč. Telefonirati od 13. ure dalje na št. 040/422627.

TRŽAŠKO slovensko podjetje išče prodajalca - predstavnika na področju elektronike - računalništva.

Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Elektronika».

OSMICO je odprl Rudi Kosuta (Bajljan), Križ 44. Toči belo in črno domače vino.

ORCINA Dolina išče kuharja/ico, ki ni bil/a še zaposlen/na v tem letu v kakšni javni ustanovi. Informacije na telefonsko št. 040/223127 od 8. do 14. ure.

PRODAM čistokrvne mladice pasmo dobermann. Telefonirati na telefonsko št. 040/231861 od 19. do 23. ure.

ORVISI
Vse igrače za igre na prostem (na vrtu — na plaži), bogata izbira koles, tritiklov, motociklov (ročnih in električnih) itd.
TRST — Ul. PONCHIELLI 8

Informacije SIP uporabnikom

PLAČILO TELEFONSKEGA RAČUNA

SIP opominja naročnike, da je že pred časom zapadel rok za poravnava računa za III. trimesečje 1981. Poziva zatorej tiste, ki še niso poravnali računa, naj to store čimprej, da se tako izognjejo prekinitvi, ki jo predvideva Servisni pravilnik za neplačnike.

SIP Società Italiana per l'Esercizio Telefonico

certificati di credito del tesoro

veljavnost 2 leti

zapadlost 1. septembra 1983

PRVI ŠESTMESEČNI KUPON

10,00

od sto

KI ODGOVARJA LETNEMU DONOSU ZA PRVO ŠESTMESEČJE CA 22%

nadaljnji kuponi

ŠESTMESEČNI DONOS BOT + 0,40 odstotka

emislijska cena za vsakih 100 lir nom. vrednosti 98,00 lir

Kuponi, ki sledijo prvemu, so določeni z dodatkom 40 stotink povprečnega donosa šestmesečnih blagajniških zapisov □□□ Minimalni sveženj 1 milijon lir □□□ Kreditni zavodi, zavodi za posebna kreditiranja, menjalni agenti in drugi pooblašteni operaterji jih bodo lahko rezervirali pri zavodu Banca d'Italia do 27. avgusta □□□ Obračun bo 1. septembra po ceni 980.000 lir za milijon □□□ Občinstvo jih bo lahko zahtevalo v bankah in pri menjalnih agentih za nakup po emislijskih cenah plus provizija □□

oproščeni vsake sedanje in bodoče davščine